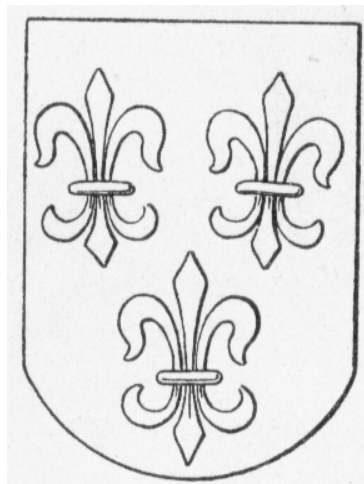

Holmans Herreds Tingbog

1685

[det første halve år af 1685 mangler]

transskriberet af Gert Hviid

Hielp Gud nu och alletid:
Mandagenn den 20 Juli Anno 1685
Otte Windeßmend

Søffrin Nielßenn i Damkier, Jenß Raßmußenn i Schierup, Jeß Pederßenn, Michell Pederßenn, Terchell Nielßenn, Jennß Søffrinßenn ibid: Nielß Tueßen i Suinholt, Knud Pederßenn, och Jenß Pederßen ibid:
Herridtzfougden Jost Tommeßen i Huilsbierig, och Tingschriffuerenn Peder Jenßen Raffn i Schierup.

Hiemmellet med opragte finger och æd Iffuer Jenßen och Jennß Søffrinßenn i Gorsløff, att dee i dag otte dage loughlig warßelgaff Poull Knudtzenn i Brøndsted for sin buopeell, imod domb at suare Jenß Hemingßen i Piedsted her till tinget i dag, och gaff hand Poull Knudtzenn till beschylding, for 15 mk: 4 sk: hand er hannom plegtig bleffuen for wahre och rede penngge, som hand wed sin høyeste æd siell och salighed bekrefftet sandhed att werre. Poull Smed suaret att hand ey var hannom noget schyldig enten for it eller andet menß hand war hannom der foruden plegtig effter sin dombß indhold, daa effterdi Jenß Hemingßen sin fordring bekreffter effter loughenß æd bør Poull Knudtzenn hann: at betalle inden 15 dage eller der for were namb vndergiffuen:

Hiemmellet med opragte finger och æd Peder Espennßenn och Lauritz Olluffßenn i Sellerup att dee i dag otte dage loughlig warßelgaff Olluff Nielßenn i Lundemølsted, for sin buopeell, imod vinde och domb att suare Hanß Nielßenn i Schierup her till tinget i dag. Saa for retten frembstod Jenß Jenßen och Olluff Christenßen i Schierup som wande och affsagde att dee i dag otte dage siøn it støche biug Hanß Nielßenn haffde saaed i Mølschoffuen wed Olluff Nielßennß huß, huilchet aff suin var giort schade paa for 5 kierffue kornn dee erachtet det for. Item saae dee att der war toue bøger styffuet i schoffuen, som hand formindte Olluff Nielßenn haffde giort, och satte i rette att saasom forn: Olluff Nielßenn, iche alleniste lader hanß kornn och eng hoß hann: op æde, medenß ind och i hoßligende schow, w-loughlig hogger hann: till stoer schade, daa wille hand haffue hannom hußet hannd ibuoer opsagt, och denn grund Lundmølle tilhør, Hanß Nielßenn selff att tilflye, paa huad maade hand bedst kand sig nøtig giøre, thi hand iche lenger kand taale saadann for tred, och schade, och der for wille tilholde sig sit eget selffeiger grund paa dend synder side som weyenn wdiißer schiell, imellom kongenß och bundenß och begierde domb her effter. Olluff Nielßen war till wedormeelle, och suaret at hand haffde intet faaet vden nogle grene der laae paa jorden, och begierde sagen optagenn, bleff der for opsatt udi sex vger.

Hiemmellet Jørgen Søffrinßen och Laß Jørgenßenn i Andkier att dee i dag otte dage gaff Winter Jenßen i Andkier loughlig warßell for sin buopeell imod domb och winde att suare Peder Jørgenßen i Huilsbierig her till tinget i dag. Som gaff hannom till sag for sex suin hand haffde indtagenn, och for suolten for hann: och war ingen till wedormeelle bleff opsatt 14 dage.

Hiemmellet effter loughenß æd Nielß Pederßen och Michell Lauritzenn i Smidstrop, att dee i dag otte dage varßelgaff Jenß Michelßenn Møller i Bouballe Mølle, for sin buopeell imod domb at suare Peder Madtzen, Deigen i Smidstrop och Schierup sogner her till tinget i dag, och gaff hannom till beschylding for deigne rindte som aarlig pleyer aff Møllen at vdgiffueß en schipe rougmeell, som nu resterit i 2 Aar, formindte hand berørte resterinde 2 schipmeell strax burde at lauere eller der for were namb wndergiffuen. Jenß Møller mødte iche till wedormeelle bleff der for opsatt 14 dage.

Hiemmellet effter loughenß æd, Peder Espenßen och Laurß Olluffßenn i Sellerup att dee i dag otte dage warßelgaff Madtz Hanßenn i Welling boendiß paa SchouRider gaarden, imod siønß affsigtt att

suare Kongl: Maytz: SchouRider Anderß Madtzenn her till tinget i dag. Saa for retten frembkomb Hanß Olluffßenn i Follerup, Peder Tygeßen, Tyge Pederßen, Jenß Søffrinßen ibid: Jenß Nielßenn i Piedsted, Nies Trougelßen, Nielß Christenßenn och Nielß Rauffnn ibid: som wande och affsagde, at dee nest forledenn 15 Juli war forsammellet paa siøn i Store Welling till dend gaard Madtz Hanßen paabuoe, och till SchouRiderenß lønn er wdlagt, efftersom dee der till aff tinget er lougligenn opkræffuit, och daa befandteß effter berørte SchowRider Anderß Mandtzenß andwißening, gaarden att werre i heell ringe biugning, som effter feide tiden paa it øde sted er opsatt, paa jordgraffuen stolper aff eeg och bøg, baade offuer och neder biugning i blant huer andet, som well udi bedre biugning aldt behøffuer att omsetteß, vndtagen trei fag huß nylig opferdiget, buosideren Madtz Hanßen er komen till achterß wed dend store landgielde paa stedet ehr, saa dersom hand iche nu i denne besuerlig tid maa nyde nogen affslag seeß iche hand fremdeelliß kand suare till deß wdgiffter huor effter Anderß Madtzen war tingsuinde begierindeß. Johan Lehmeyr till wedermolsting der dette vinnde gich beschreffuenn:

Tolche Christenn Smeds i Schierup en domb.

Peder Christenßenn Quist i Schierup paa Christen Lauritzen Smeds høstrue berørte Tolche Lauritzdatterß veigne fordrit domb om det kierche jord paa Schierup march hindeß mand i feste haffde, som hæderlig och vellerdte mand Hr: Anderß Jespersen haffuer giort forbud paa att indauffle, effter opsettelßiß formelding nest affuigte 6 Juli indført, tilholdendeß att berørte *Peder Quist* daa effter louglig affhiemmellet kald och warbell haffuer paa Tolche Lauritzdatterß weigne fremblagt hindeß festebreff, och schrifftelig indleg om forschr: kierche jorder, hun imod *Iffuer Huid* i Gaffuerslund paa Hr: Anderßeß weigne er mødt och i rettelagt hanß schrifftelig suar med it festebreff om same kierche jord, alle deriß breffue paa begge sider udi retten indtagen och sagen giort i opsettelße till i dag endelig domb begierindeß, och breffuene i rettestillet som formeldte. 1) Tolche Lauritzdatter indleg lydendiß. Saasom att hæderlig och wellærde mand Hr: Anderß Jesperßen Sogneprest till Gaffuerslund kierche och Prouist udi Hollmandtz Herrit, haffuer giort forbud till Hollmandtz Herritzting den 22 Juni sidstforleden, paa nogen kierche jord och eng som er i feste till huß ieg ibuoer uden nogen domb och fæsteß forbrydelße, att dend hæderlig mand forgiffuer at min mand er paa Bremerholml, det weed alle och en huer, huad ringe aarsag der haffuer werret till och leffuer udi dend forhaabning at hand snart igienn derfra bliffuer endtlediget, festebreffuit er paa hanß lifff tid, och om hand ind wed døden affgich, daa formeldiß och at ieg schall werre det nest at faae i feste for vden dette daa siger kongenn i hnß vdgiffuene Low, att bundenß enche maae beside hindeß gaard vden fæste i hindeß encheseede, kand der och udi seeß huorlediß forholdeß schall, med denn som lougligenn pløyer och saaer, kand dommerenn erachte, at ieg er plegtig till at fæste samme kierche jord, menß min mand leffuer, som hand for kort tid siden saa dyre fest haffuer, er eig dertill offrbødig, jeg troer ingenlunde at Prouisten som en hæderlig Prestemand schulle werre saa w-barnhiertig imod mig fattig hielpeløß quinde, at tage brødet fra mig och rige sig med, for det andet weed ieg ey huad rett hand kand haffue till at kome vdi enn anden sogen, och will bemegtige sig det, som Præsten er tillagt till wiin och brød, hand haffuer selff sin Prestegaard, och der er kierche jorder noch i sognit hoß hannom selff, om hand er saa begierlig effter jord, satte derfor i rette och formeener, at Prouistenß forbud, er ey saa gyltig imod lougenn pag. 959, den 9 och 10 punct, at andbeeß kand och festebreffuit att bliffue wed sin magt och er herom domb begierindeß. Schierup denn 6 Juli 1685 T:L:D: dernest it festebreff som formeldte. Kiendeß Jeg Lorntz Stielmacher Kongl: Maytz: Tolder udi Weddell, och Stichtschriffuer udi Riber Sticht att ieg paa allerhøyst bemte: hanß Kongl: Maytz: min allernaadigste konge och arffueherriß weigne, haffuer stædet och festet, saa och hermed steder och fester till Christen Lauritzenn Smed i Schierup, Schierup Kiercheß jorder, som Sl: Søffrinn Nielßenn Daudibenn, sidst i feste haffde, och fra døde, och nu en tid lang øde ligget haffuer, nemblig kierchenß ennemerche, en høe ager, en

liden ager paa Bloes agger, en liden styche paa Kodderhollmb, en liden styche Small gordß wei, en liden styche Erchild, thou smaa ager paa buotofften, en liden styche ved Smørbech, thou smaa stycher ved Rodßtofft, en agerwender paa Laugeß tofft och en ager wed Quisteß fald wender paa gaden, huilche bemte: jorder forn: Christenn Lauritzenn Smed maa nyde bruge och beholde hanß liffs tid, dog med dend Condition at hand aarlig i retter tider der aff schall yde och lauere, till Schierup kiercheß Prest, dend sædvanlig affgiffit som ehr en ørte biug och en ørte haffre, till wiin och brøddß wed lige holdelße, udi got reent korn och dermed udi alle maader retter sig effter receben wnder fæstenß fortabelße, och schall hand der aff giffue och lauere till kierche wergenne stedßmaalß penge Tie Slette daller som hand i tilkommende Aarß reigenschab, kierchenn till indtegt haffuer at schriffue, och dersom Christenn Lauritzenn før ind hanß hustrue wed døden affgaaer, daa schall hanß hustrue Tolche Lauridtzdatter, werre nermeest till same jorder igienn att nyde for fæste, till witterlighed vnder min haand och Zignete, Actum Weddell den 22 Septemb: Anno 1678. (L:S:) Lorntz Stielmacher. Noch en quiting fra Sogneprestenn Hæderlig och Wellærdte mand Hr: Raßmuß Lyder, det som gud och woriß naadigste arffueherre och konge haffuer tillagt till brøddß och wiinß wed lige holdelße, till det helige høyæwerdig alterß Sacrament till Schierup Meenighed, haffuer ieg wnderschr: reigtig bekommit, till rette tide och aff dem som kierche jordenn haffuer i fæste, till dato, Ano 1685 till 1 May. Smidstrop den 15 Februari 1685. Raßmuß Strangeßen, Welbemte: Hr: Anderßeß feste breff aff Kiercheschriffuere vdgiffuen saalediß. paa Kongl: Maytz: min allernaadigste arffue herriß och kongeß weigne, och kierchenß forsuarß gode behag, kiendeß ieg wnderschreffne att haffuer sted och fest, saa och hermed steder och fester, hæderlig och meget welærdte mand Hr: Anders Welluies Sogneprest till Gaffuerslund Meenighed och Herritzprouist i Hollmandtz Herit, Schierup kiercheß Ennemerche, leggendiß ved Winding march, som Christenn Smed i Schierup i feste haffde, och fra kom for sin begangene forseelße nogen tid sidenn och bortført i jern paa Bremmerhollmb och welbemte: hæderlige mand sig igien erbydet att feste och kierchenn sin aarlig affgiffit at erlege och betalle, som med den Condition er bewilget at hand affgiffiten till kierche Wergenn, nu er eller her effter komendiß worder, sinne retter tider Clarerer vnder dette mit festebreffß fortabelße, och schall hand giffue till stedßmaalß penge Tie Slette daller, som hand i ligemaader och inden tilstunde aarß reigenschab kierche Wergenn haffuer att laffuere, och i sin reigenschab till indtegt føriß. Datum Ringkiøbing den 1 Augusti 1684. (L:S) *Jenß Bertelsen Tauloe*. Saa wduiste Schierup kierchebog sidste Aarß reigenschab fra philippi jacobi 1684 och till 1685, att kierche Wergenn haffde sig till indtegt først forschr: stedßmaalß penge nemblig 6 Rix dr: 4 mk: och for dett sidste formeldte Hr: Anderßeß schrifftelig suar saalediß, saasom ieg wnderschreffuene i dag otte dage imin frawerelße, haffuer faaet warbell w-formodentlig, till Holmandtz Heritzting for dombß for klaring saasom mig er berettet, andlangende det kierche jord som ieg i feste haffuer faaet, Schierup kierche tillegende, och ieg wed mit naffnn i kierchebogen findeß indført for, med festenß erleggelße, daa dersom der søgeß dennd dombß forklaring offuer dend fange som bleff effter domb ført till Bremmerhollmb, daa forklarar well, baade dend enne och dend anden domer, enten dee er hiemtingß eller landtztings dommere, well selff deriß domme vden nogen offuer paasatte forklarings vdlegelße, thi fangenß sag andgaaendiß, huorpaa dommenn er faldenn, daa er det jou witterligt, att huor der er forseelße i slig en sag, daa begaaß der ey alene forseelße imod det syffuende bud, med tyffueri, att stielle kongenß diur, huilchet er ligesaa fuldt som at stielle enn mands queg, menn ind och meere, att der er forseelße, begaaenn imod det fierde bud, och der udi er Crimen *Læsæ Mayestatis* at andsee, huor vdoffuer naar slig forbeelße kunde begaaeß, kunde det ochsaa kome till sin tilbørlig forklaring, huilchet nochsom aff en huer som haffr nogen forstand kand betrachteß, huor høyt sligt bør att andbeeß, formoder derfor at iche nogen schall wnderstaae sig imod guds och kongenß low at formeene, her udi nogen prætenßion att werre, at slig en fange som for slig forseelße haffuer dog faaet ennaadig medfart, schulle anderlediß er achteß, kunde, ind hanß forseelße tilhører, ellerß andlangende det kierche

jords feste, daa formoder ieg, att mit festebreff som i kierchebogen er indført med festenß erleggelße, effter dee høygunstige kierchenß forsuarß gode behoug, saalediß er tilgaaen mig at forvnde, ey worder wnder kiendt her till Hollmandtz Herritzting, men dersom nogenn derpaa anchor, daa at indkomme till sit werneting effter lougenn, baade udi henseende till jordenß beschaffenhed saa och till min perßonß embede, och stand tilhörinde, formodendeß, ochsaa her hoß at huiß paatalle i denne sag kand falde for Hollmandtz Herritzting, daa at mit festebreff demper det forige festebreff som wed omrørte forseelße er forbrutt, eller och att dend som mit festebreff haffuer schreffuit burde att søgeß wed louglig warßell, om hand sig noget her udi haffde for seit, for vnder derfor att nogen ville haffue behag i denne for om rørte fangeß sag, nemblig Christenn Lauritzenn Smed i Schierup, som nu er ved dommenß Execution paa sine steder dog med naadigste medfart henført, att opkradze, som ellerß aff Christen medlidennhed kunde nu werit formedelst domenß Execution dempet hoß oß, her forudenn giøriß indnu forbud att ingenn befatter sig med nogenn affgrøde enten aff ager eller eng med høe eller kornn, aff same Schierup kierche jord att afføre, imod mit festebreff vnder wold och rann, och ieg erbyder mig fra den 1 May sidst affuigte att suare till alle affgiffter, som aff same kierche jord bør att vdgiffueß, begieriß att dette for retten i dag paa Holmandtz Herridtzting maae læßiß, paaschriffueß, och i huiß bliffuer i denne sag for rettet indført, och ellerß at alting scheer med louglig medfart, och begieriß her hoß att dette ved nerwerinde, min fuldmegtige som paa mine wegne møder, och dette fremleger mig worder igien tilstillet, Gaulßlund Prestegaard denn 6 Juli Anno 1685. And: Wellejus. Derpaa aff fougden saalediß sluttet. Efftersom her i retten fremblegeß tuende festebreffue paa dett kierche jord paa Schierup march, den første paa Christen Lauritzenn udi Schierup, och det andet paa hæderlig och wellærdte mand Hr: Anderß Jesperßenn Prouist her i Herridtet, som samme kierche jord haffuer fæst, wed denn adgang, formedelst berørte Christen Lauritzen er for sin forseelße henkomen till Bremerhollmb, medenß efftersom samme festebreff wiidere formelder, att dersom hanß hustrue Tolche Lauritzdatter offuerleffuer hindeß hosbonde NN daa giør Stichtschriffueren Lorntz Stielmacher hinde saa befestede paa same kierche jord at hun det effter hanß død schall werre nærmest igienn at nyde for fæste, daa kand ieg iche rettere kiende ind at hun jou samme kierche jord bør at nyde for feste och affgiffit saasom en anden der aff giffue ville.

Mandagen denn 27 Juli Anno 1685

Otte Windeßmend

Hanß Olluffßenn i Follerup, Peder Tygeßenn ibid: Jenß Nielßenn i Piedsted, Nielß Hanßenn Raffn ibid: Peder Jenßen i Smidstrop, Jenß Michelßen i Bouballe Mølle, Peder Olluffßenn i Børchop Mølle och Jenß Buch i Børchop.

Hiemmellet med opragte finger och æd Peder Espenßen och Lauritz Olluffßenn i Sellerup att dee i dag otte dage louglig warßelgaff alle dee Brøndsted bymend for deriß buopeelle imod winder och domb att suare Kongl: Maytz: Ridefouget Johan Lehmeyr, her till tinget med 8 dage 14 dage 3 vger maanit femb och sex vgerß warßell andlangendeß det huß i Brøndsted Nielß Hiuller haffuer ibuod, till Slottet beligende som er bleffuen nederbrut och øde, som iche wille wedstaaeß hou haffuer giort daa till windesbyrd och beder opliubning beroer till i dag Maanit:

Noch hiemmellet forschr: warßell att dee same dag gaff Knud Poffuelßen i Brøndsted warßell at suare och møde till dend dombß endelighed andlangende Ingeborig Christenßdatter i Børchop for leyermaalß forseelße, her aff tinget wdsted och imedlertid were offuer werinde dee fiere mends affsigt der till er vdneffnd att affsige huiß Knud Poulsen kunde tilkome effter deriß sigelße till hanß børnß och slegfreds quindeß forsiuning.

Hiemmellet wed æd med opragte finger effter lougenn, Jenß Søffrinßenn och Iffuer Jenßenn i Gorsløff att dee i dag otte dage lougligenn warßelgaff Jørgen Hyterslebenn mundelig her wed tinget ellerß sinn haffuende tilhold hoß sin festemøe i Lild Velling, och Rytter vnder Obr: Gambß Regemente, imod forbud och tilbud att suare Nielß Raffnn i Piedsted paa sin egen och sydschinds weigne her till tinget, med otte dage 14 dage 3 vger maanit femb och sex wgerß warßell, andlangende huiß indförßell for gields fordring hand haffuer effter Sl: Nicolaus Berndtz forige proviantforwalter udi Fredericia udi dend bundegaard Jørgen Hytterslebbenn paa sin festemøeß weigne, haffuer laugbødenn, och med wiidere forklaring till i dag otte dage.

Noch wiidere affhiemmellet att dee i dag otte dage Nielß Raßmußenn i Damkier warßelgaff for sinn buoepeell imod domb att suare Olluff Nielßenn i Lundmølsted her till tinget i dag, och hand hannom till sag gaff, for 5 Slet daller hand er hannom plegtig bleffuen for en eng hand hannom wed deriß mageschiff med wohnerne haffde tilsagt och hand ey kand hannom hiemble, Nielß Raßmußenn mødte till wedermeele, berettet sig att haffue werrit hann: 6 Sldr: plegtig huilche hand hannom haffuer betald, opsatt udi 14 dage.

Hanß Hanßenn i Schierup paa sin datter Anne Hanßdatterß weigne en domb:

Warsell for denne sagß begyndelße, aff tingbogen oplæst nest forleden 15 Juni att werre affhiemmellet wed æd med opragtefinger effter lougen, aff Nielß Terchelßenn och Raßmuß Jenßenn i Schierup, att dee denn neste Mandag for Pindzedag som war nest affuigte 1 Juni warßelgaff Nicolaus Hermandßenn tilforne haffr hafft sin buoepeell i Schierup, och talde mundelig med hannom, imod winder domb och beskylding att suare Hanß Hanßenn i Schierup paa sin datterß weigne her till tinget, och forkyndet hannom, otte dage 14 dage 3 vger maanit femb och sex wgerß warßell, andgaendiß, effter berørte Nicolaus Hermandß och Hanß Hanßenß datterß troloffuelße kand werrit pascerit, thill opliubning at deriß sammelkomst ey nermeere ehr kommenn till ende, och der effter giffuenn till beskylding aff Hanß Hanßen for løyachtighed Nicolaus Hermandßenn haffuer brugt schrifftelig och mundelig imod hannom hanß hueß och datter effter deriß troloffuelße, som hand kunde beuislig giøre, och formindte hand der for burde att lide effter lougenn och rettenß kiendelße och war domb begierindeß. Och som Nicolaus Hermandßenn mødte iche bleff sagen optagenn tid effter andenn till nu i dag, Endeling domb begierdeß, och i rettelagde sit schrifftelig indleg lydendeß: Welærede Heritzfouget Jost Tomeßen, dette gud och huer ærlig aff bekiendt baade i landet och wdenn, nochsom till widendeß wordenn, huorlediß ieg med mit huß er bedraget aff Nicolaus Hermandßenn, som berettet sig at werre handelßmand i Kiøbenhaffuen och tilforne Maior vnder Melitien vdi den Schaansche feide, wed megenn tilsagen, store æder och løffter, samtycht hannom udi echteschab, med woriß eniste barn och datter Anne Hanßdatter, saa troluffuelßenn er scheid och hanß gammelle treidsche snedighed brugt att hun wed hannom der effter er bleffuen fruchtsomelig, och sidenn meente sin troloffuelße saa well, at hand till oß i hußet indtrengt for uden sinne børn, en quinde berette nogle Aar att haffue werrit hoß hannomb udi Kiøbenhaffn, deroffuer min datter och wii hindeß gammelle schrøbelige foreldre bleff forhadet, aldt for Quindenß schyld, hand for andre medholdt, som hand och bort reigste med igienn, som med thingsuinder och beuifligheder, wdførliger schall bliffue forklaret, paa dee steder jeg formoder schilßmeß at erlange, menß der for udenn for aarsageß effter louglic Citation her tinget domb at begiere, for hanß w-forschammit løigenn, och schandt flich hand woriß huß paasetter, baade udi enn och anden maade, som wdtrycheligen med hanß egenn schrifftelige Mesiuer beuißeß, først hanß schriffuelße aff Schibe rommit, wed sin bort reißning Sub Dato 13 Septembr: 1684, till woriß Sogneprest Hr: Raßmuß Strangeßenn, iblant andet, saasom hand min datter Elsche som sit eget kiød och blod, ombeder att Hr: Raßmuß wille formane hinde, efftersom det war 16 wger, siden hun laffuet till, i meening saa frembt forstret kommer noget till, wille hand søge det saa høyet, att dend som haffuer

werrit i raad med schulle faae sin løn, etc: Siden der effter schriffuer tuert imod sin egenn haand, till Welbente: woriß kiere Sogneprest Hr: Raßmuß Strangeßen, Daterit Fredericia den 27 May 1685, Och der udi siger ey at werre min datter Anne Hanßdatterß barne fader, med andet meere widtløfftig w-sandferdighed, och der wdoffuer aff Prouistenn Hæderlig och Wellærdte mand Hr: Anderß Jesperßenn, udi Gaffuerslund kierche tagenn i forhør, effter Sogneprestenß begiering huor hand daa fuldkommen, och udi tuinde hæderlig Præstemends och mange ærlig folcheß paahør, fuldkomen sin schriff bekreffter, och frasiger sig ey att werre barnits fader, paaschyder att hun haffuer werit fra hannom siden deriß troloffuelßen, wdi 5 dage, det fatige menischeß w-schuldighed, forklarer thingsuindet, vdsted nu sidst 22 Juni: at hun i dee dage fra den 10 Augusti war hoß sin farsyster Sophie Høgs i Schouffßgaard, och ellerß iche fra sine foreldriß huß, siden hindeß troloffuelße, och daa haffte hafft barnit att fare med udi tolff vger, som kand achteß effter dets føddelß tid denn 19 Februari nest effter: saa huer ærlig kand betenche hun vell war wndschylt, daa at om reiße paa nogen letferdighed hun kand och med sit ærlig stochneffnd, heritz och sogne vinde beuiße, att ingenn med sandhed, hinde kand paa sige andet ind ald tuchtighed och ærlighed vden berøchtelße, indt till hindeß troloffuelße, ind och sidenn Nicolaus Hermandtzennß bort reigßening, som udi aldt kand seeß att werre Nicolaus Hermandtzenß w-sandferdig falsche opdicht, som aff alle acter kand fornehmiß, setter i rette och formeener Nicolaus Hermandßen, effter Kongl: Maytz: naadigste vdgiffuene low, pag: 1001 den 7 punct bør for sin letferdig dicht och schandtflich imod mig min hustrue och datter i synderlighed for oß alle, schrifftelig och mundtlig giort haffuer: at bøde sin 3 mk: och der foruden trinde 40 lod sølff, eller der for at lide effter lougennß wiidere indhold, tienistligenn begierinde mit korte berettning mote læßiß paaschriffueß protocoleris och mig igien med forsuarlig domb meddeelliß Datum Schierup den 27 Juli 1685, Hanß Hanßen. Der nest fremstillet berørte Nicolaus Hermandßenß Mesiue, Daterit aff Schibe Romet den 13 Septembr: 1684, iblandt andet formeldte till woriß Sogneprest Hæderlig och Wellærdte mand Hr: Raßmuß Strangeßen saalediß: Høylærdte Hr: Raßmuß synderlig gode wenn saasom tiden iche kunde giffue sig att tage affsched hoß Hr: Raßmuß, daa som ieg har weren i Schierup i somer och i haffuer troloffuit mig Anne Hanßdatter, at schulle werit min echte hustrue, som ieg och haffuer holdet mig effter fra den dag som troloffuelßen scheede och till denne dag som mit eget kiød och blod att werre, daa beder ieg min høyærede wen, att hand dog formaner hender, att hun iche liuder sin moer ad, det er 16 vger siden att hun berettet att laffue till, saa frembt at det komer noget till, schall ieg søge det saa høyt att dend som har worenn i raad med schall faae sinn løn, etc: saa i rettestilledeß noch en anden Mesiue fraa Nicolaus Hermandßen till Welbente: Hr: Raßmuß Strangeßen, Daterit Fredericia den 27 May 1685, som saa tilholdte, och som ieg nu effter andkomstenn till Fredericia haffuer erfarit at Anne Hanßdatter i min bort werrelße haffuer giort barßell och faaet en wng datter, som ieg schulle verre vdlagt for till barnefader, daa er det saa sant som herren leffuer w-sandferdigt sagt mig paa, thi ieg iche kiender mig wed hindeß barnn, langt mindre att werre fader dertill, med wiidere diß wiitløfflighed. Item i rettestillet en forhør i Gaffuerslund kierche scheed ehr som lyder. Efftersom der er forefaldenn en w-sambdregtighed i Schierup, imellom it par troloffuede feste folch nemblig Maior Nicolaus Hermandßenn och Anne Hanßdatter, Hanß Hanßenß datter i Schierup, daa effter sogneprestenß den Hæderlig och Wellærdte mands Hr: Raßmuß Strangeßenß begiering at wii samtelig wille same personer hidkalde, slig forargelße om mueligt war att dempe, daa effter slig tilfald haffuer welbente: Maior Nicolaus Hermandßen mødt paa dend enne side, saauelsom och ærlig och welacht mand Hanß Hanßenn i Schierup paa denn anden side, paa forbemte: sinn kiere datters weigne, for oß wnderschr: i Gaffuerslund kierche, Mandagenn den 1 Juni 1685, och daa klagede Hanß Hanßenn paa effterschreffne poster. 1. Att *Maior* Nicolaus Hermandßenn, iche haffde holdenn schiff och reigtighed med sinne børn, huor till *Maior* Nicolaus Hermandßen suaret att der paa er aldt giort reigtighed paa tilbørlige steder. 2. Att *Maior* Nicolaus Hermandßenn haffde it Quindfolch hoß sig

imedenß hand war i Schierup, i Hanß Hanßenß huuß och at hand reiste bort med same Quindfolch der hand schildteß fra demb, och sagde at hand aldrig wille forlade hinde, men att Anne Hanßdatter motte see sig om huor hun kunde, huor till *Maior* Nicolaus Hermandßenn suaret, at det war hanß tienistepige som hand hafft till att see till sine börnn. 3. Att der war pascerit imellom denn: adschiellige smelden, huor paa Maioren beklagede, at der i ligemaader war spurdt adschiellige smeldenn imod hann: Effter diße posterß forhandling imellom begge diße parter daa bleff tilspurdt om dee wille iche lade sig bequemme till om wendelße, fra slig w-enighed och fuldkome deriß begyndte echteschab, huor till *Maior* Nicolauß Hermandßen suaret att det barnn som Hanß Hanßenß datter Anne Hanßdatter hafde fød effter hindeß troloffuelße och liußning i kierchenn, det fra gich hand och benechtede, att hand war iche fader till samme barnn efftersom hun var borte fra hannom nogle nætter, effter troloffuelßenn, huor vdoffuer der var ingen beveggeße att dee kunde offuer talliß till forligelighed, men begge parter begierde at wii wille giffue beschreffuen vnder wore hænder huiß der paa denne tid och steder pascerit huilchet ochsaa her med med deelliß, *Actum Anno Die et loco ut Supra. Testamior. Raßmuß Jenßen. Andreas Wellejus.* Indnu fremblagde Hanß Hanßenn, it thingsuinde her aff tinget wdsted denn 22 Juni sidst forleden, en post der udi formeldte att daa for retten haffuer wondenn, Hanß Pederßen, Anne Hanßdatter Møller och Gunder Anderßdatteri Schierup att det i ald sandhed ehr, att berørte Anne Hanßdatter iche war nogenn tid fra sine forældriß gaard fra denn 4 May hindeß troloffuelße war, och till den 10 Augusti hun effter begiering reigste till Schoußgaard till hindeß far syster at smyche en brud. Item haffuer och wonden Sophia Jenß Høgs i Schouffßgaard, saauelsom hindeß søn Hanß Jenßenn Høg, att hindeß broder datter forn: Anne Hanßdatter komb till hinde effter begiering omtaldte 10 Augusti och forbleff hoß dennom i femb dage, holdt sig ærlig och well som en fornehme festemøe well andstod i alle maader huilchet alle forskreffuene breffue her i dag for retten bleff lest och paaschreffuen i dennom selffuer wduißer. Der effter Hanß Hanßenn begierde hanß berørte datterß winde och schudsmaall, huor lediß hun sig aff wngdomenß tid haffuer forholdet, och om dee haffuer hørt noget w-tilbørligt om hinde dee daa deriß sandhed ichonn wille fremsige. Saa opstod aff Schierup Sognemend, nemblig Søffrin Nielßen i Damkier, Peder Søffrinßen, Nielß Raßmußenn ibid: Hanß Buch i Schierup, Jenß Bull, Jeß Pederßen, Jenß Olluffßenn, Jenß Damkier, Olluff Christenßen, Peder Mortenßenn, Jenß Jenßen, Therchell Nielßenn, Peder Quist, Nielß Frost, Hanß Nielßenn, Jenß Smed, Nielß Terchelßenn alle ibid: Olluff Nielßenn i Lundemølsted, Nielß Tueßenn i Suinholt, Peder Madtzen, Jenß Pederßen, Knud Pederßenn, Nielß Olluffßenn ibid: och Hanß Nielßenn Boldersleff nu Waanhafftig i Schierup, som endregteligenn der till suaret, att berørte Anne Hanßdatter er barn opfødt i Sogen och Bye hoß dennom aff achtbahre och welfornehme foreldre, som aff wngdommen op, aldtiid er fremholden i Guds frycht ære och tucht, och aldrig om hinde haffuer hørt till letferdighed eller berøchtelße inogen maader, enten føre eller siden hindeß troloffuelßeß tid, daa hun med en *Maior* hun war troloffuede till, tillagde it barn, och hand effter der war wdlyst i kierchen bort reiste, huor effter Hanß Hanßen war apart Tingsuinde begierindeß. Och ydermeere paastod endelig domb i dag effter som det i sex wger haffuer werreit optagenn. Saa bleff forn: Nicolaus Hermandtzenn paa robt første andet och 3.gang mødte iche ey helder nogen paa hanß weigne till wedermelle eller giensuar i nogen moder, derpaa aff fougden sluttet, paa denne protestation andgaaende att Nicolaus Hermandßen haffuer schreffuit Sognepresten till, at hanß festemøe daa hand bort reigste war fruchtsommelig med wiidere same schriffuelße for clarer, och som hand nu siger ey at werre fader till same barnn, medenß wed en anden personn att werre aufflet och hand nu ey selff møder, och enten med æd effter lougen eller i andre tilbørlig maader gjør sine ord sicher och sandferdig daa kiendiß derpaa saalediß saa som och beuißeß med sin egen schriffuelße till Sogneprestenn, att berørte Nicolaus Hermandßen, fra troloffuelßenn, sig stedtze der i hußet haffuer opholdt sidenn och indtill for wielßen, war wdliust 18 vgerß tid, daa hand bort reigste, att Nicolaus Hermandßen jou bør hanß troloffuede festemøeß rette barne fader att werre,

och for dend wanære och schandtflich hand hinde med saadann w-tilbørlig paatalle haffuer giort at bøde sine 3 mk: och trende 40 lod sølff eller derforre effter lougenn att stande till rette:

Mandagenn denn 3 Augusti Anno 1685:

Otte Windeßmend

Søffrin Nielßenn i Damkier, Hanß Buch i Schierup, Jennß Bull ibid: Jenß Raßmußenn, Olluff Christenßenn, Jenß Jenßen, och Terchell Nielßenn ibid: och Hanß Escheßenn i Huilsbierig.

Kongl: Maytz: Ridefouget Johan Lehmeyr begierde siønn till det huß i Schierup Karen Sl: Nielß Tueßenß paabuoer, der till opneffnd Søffrin Damkier i Schierup och Jenß Bull ibid: som haffuer at were Ridefougden fölgachtig till same forrettening vnder deriß faldtzmaall.

Peder Deigenß sag imod Jenß Michelßen Møller i Buobale Mølle for Deigne rindte fremdeelliß opsat i 3 vger.

Ridefougden Johan Lehmeyr paamindte bønedrene om broer och weyeniß wed lige holdelße, att dee dett nu wed somerdagen haffuer i acht, saa frembt dee iche wille were straffeldig effter lougen och kongelig forordning, och i synderlighed paa land weyen saa det kand were den wey- farinde vden schade och war her effter thingßuind begierindeß.

Ingerborig Christenßdatter i Børchop it Thingsuinde.

For rettenn frembkomb Hanß Olluffßenn i Follerup, Peder Tygeßenn ibid: Jenß Nielßenn i Piedsted och Nielß Raffnn ibid: som wande och affsagde att dee nest forleden 27 Juli war forsammellet effter en hiem tingß domb her aff tinget vdsted 1684 den 6 Octobr: att affsige och bielege imellom Knud Poulßenn i Brøndsted, och Ingerborig Christenßdatter aff Børchop, aff hannom trinde gange ehr besoffuit, for huiß hand effter sin Ehteschabs indgaaelße kunde tilkomme at vdgiffue till hinde och børnenß forsiøning, daa som hand haffuer ladet sig finde, och iche seeß andet ind tilbørligt erbydeß, bør det och saalediß att forbliffue, att det første baren Maren Knudsdatter, haffuer hand aff begyndelßenn hafft hoß sig, och formedeelliß loffuer at forsiøne indtill det føden och kledenn kand fortiene, och gud giffuer hann: brødet, det andet barn Anne Knudtzdatter, loffuer hand naar moderen will hannom det nogenlediß effter tidenß leiglighed wed legemets schiull udi dannemends neruerelße offuer laffuere, wille hand nest guds biestand hoß sine gode wenner i Brøndsted i ligemaader lade forsiøne till det klede och føde kand fortiene, det tridie och yngste barn, Christian Knudtzenn, andßeß at bliffue hoß moderenn, saasom hand hinde dog haffuer inden sin troeloffuelße aff soenit saa hun war fornøyet, med hannß Ehteschabß begyndelße, før ind Sognepresten Hæderlig och Wellærdte mand Hr: Anderß Jesperßen Heritzprouist, hannom Copulation med sin nu haffuende echte hustrue haffuer fuldkomit, dette forskreffne mend affsagde att were aff Knud Poulßen indgaaet och sambycht vdi Regementschriffuer Sr. Hanß Roßendalß fuldmegtig Hanß Nielßenß offuer werelße, och nu for retten war Knud Poulßenn till wedermolsting och det ydermeere bekrefftet att holde shadesløß, huor effter forn: Ingerborig Christenßdatter var thingsuinde begierindeß, som hinde och bleff tilsted:

Nielß Raffnn i Piedsted en opsettelße.

Hiemmellet med opragte finger och eed Hanß Michelßen och Søffrinn Nielßenn i Piedsted att dee i dag otte dage louglic warbelgaff affgangen Nicolaus Berntz forige Kongl: Maytz: Comißarie och Proviandforvalter udi Fredericia, hanß arffuinger och Creditorer, for buopeellenn udi Smidstrop Prestegaard huor hand sidst war och bort døde, imod domb att suare Nielß Hanßenn Raffnn i Piedsted paa sin egen och Sydschindß weigne her till tinget i dag. Der nest fremlagde it Landtztingß

warbell seddell saa lydendiß. Erich Rodtsteen till Leerbech Kongl: Maytz: Justitz och Canceli Raad, Peder Lerche till Lerchenfeld høyst bemte: Kongl: Maytz: Cancelie Raad, Christopher Bartholin till Bailungaard, Landtz domerer i Nør Jutland och Frantz Biering Landtztingß schriffuer ibid: Giør witterligt at aar effter guds biurde 1685 den 17 Juni paa Wiborig Landtzting war schicket, Frandtz Pederßen och Anderß Jenßenn i Wiborig, som her i dag steffnit och warßelgaff alle affgangenn Nicolaus Berntz forige ComiBarie och Proviantsforwalter udi Fredericia, hanß effterlate arffuinger och Creditorer, enten dee findeß inden eller vden landtz, dee w-møndig med deriß laugwerge, for domb och huiß andre laugmaall som Nielß Hanßenn Raffnn i Piedsted paa sin egegn och Sydschindß weigne achter att lade forhuerrffue och tage beschreffuen till Hollmandtz Heritzting paa Mandag førstkommendeß 6 vger 7 – 8 – eller 9 vger, gields fordring andgaaende om der er nogenn aff forn: arffuinger eller Creditorer som will haffue dertill att suare, *jn Cuius rei Testamonium Sigilla Nostra Præsantibus iuferus inpræha*. Der effter, beuiste aff tingbogenn oplest nest forledenn 27 Juli att haffue aff hiemmellet Jenß Søffrinßenn och Iffuer Jenßenn i Gorsløff att dee ottende dag tilforne loughlig mundelig warßelgaff Jørgenn Hytterslebenn, Rytter vnder Obr: Gambß Regiment som sig den bundegaard i Lild Welling paa sin festemøe Maria Johan Alterß datterß weigne effter hindeß stiffader och moderß død bemegtiger, imod tilbud forbud och domb att suare Nielß Raffnn her till tinget i meening samme gaard och eigendomb att wedcome. Saa i retelagde enn domb her aff tinget wdgifffuen Aar 1668 denn 2 Novembr: som saa er sluttet. Daa effterdi her intet aff Proviantsforwalter eller nogen suareß till imodsigelße att der wiidere aff om rørte sex Aarß wdloffuede penge till leye aff Sl: Hanß Raffnß børnß eigendomb ehr betaldt indsom 12 Rix dr: paa wnderschr: Contragt der om wnderschreffuenn er, widste fougden iche retter att kiende ind hand jou dee resterinde inden 15 dage bør att betalle, eller der for lide namb och vdwordering i hanß boue och guodtz huor det findeß, och fandteß paaschreffuenn her till tinget att werre lest den 14 Decem: 1668, item den 2 Marty 1669, saa och den 28 Februari 1670, och huer gang er fougden eschet sin domb at fyldestgiøre, huilchet och der effter scheeder, och war opschriftenn paa domen saalediß. Effter denne dombß fornyelße och eschening, till fyllestgiørelße haffuer jeg werrit med tuinde Selffeigerer, naffnlig Jenß Nielßenn i Piedsted och Madtz Hanßenn Smed ibid: paa Nicolaus Berntz eigenndomer udi Lild Welling, efftersom ingenn løß Øre befandteß hannom tilhörig, Nielß Raffn paa sin egegn och Sydschindß weigne, kunde for denne fordring schee betalling for, daa er wdlagt hannom aff dend gaards eigendomb, Welbemte: Nicolaus Berntz haffuer sig tilkiøbt aff Hæderlig och Wellærdte mand Hr: Madtz Rygbierig som Iffuer Poulßen haffuer paaboed, er same gaards tillegende enghaffue norden for buotofften, for saauidt forschr: Capitall som er 24 Rix dr: der till och deß paa proceßen andwendte bekostning med resterinde rente kand bedrage, for eigendomb at nyde indtill det loughlig bliffuer indløst och frigiort Datum Welling den 3 Marty Anno 1670, war wnderschr: aff Heritzfougden Jost Tomeßen, och berørte Jenß Nielßen och Madtz Smed i Piedsted, huilchet forschr: domb och warbell seddell her i dag for retten lest och paaschreffuen i denn: selffuer wduißer, huor offuer Nielß Raffn i dag det tridie ting tilbød om nogen aff wedkomende wille hann: vdløße och sine penge betalle med rindte och omkostning, schulle indförbelen gerne werre følgachtig, ellerß satte i rette och formindte, samme hanß eigendombß indförbell effter domenß indhold bør hann: atwerre følgachtig och wed dannemend att til worderiß och Taxt sette, huor wiidt aff gaardenß landgielde det kand med sig tage, och war herom domb begierindeß. Och som ingen mødte aff Nicoalus Berntz arffuinger eller Creditorer ey heller aff deriß gaarden nu sidst haffde i besidelse och vnder brug, bleff det der for opsatt udi 14 dage.

Buoll Søffrinßenn i Schierup fordrit domb imod Christenn Raßmußenn i Mørchholt, effter opsettelßeß formelding indført nest affuigte 29 Juni till indhold att daa effter loughlig aff hiemmellet kald och warbell haffr wondenn, Søffrin Nielßenn i Mørchholt, at forleden vinter war hand hoß i Schierup, udi det huß Buoll Søffrinßen daa paabuode, och hørde der war accodering imellom

Christen Raßmußenn i Mørchholt, och Buoll Søffrinßen om noget malt och haffre, som Christen aff berørte Buoll bekomit haffuer, och dee paa bege sider iche kunde erindre huor meget war, det Christen bleff Buoll plegtig, dog bleff dennom imellom handellet at det bleff ved 4 Slet dr: som Christen tilbød att wille betalle halffparten aff same Aar, och halffpartenn nu i Aar, huor ved det bleff bestaaendeß, der nest haffuer wonden Bergete Christenßdatter och Karen Christenßdatter aff Schierup at haffue hoß werit och hørt same tid ligesom forn: Søffrin Nielßen for denn: wondet haffuer, huor offuer Buoll Søffrinß: haffuer formindt Christen Raßmußen hann: inden 15 dage bør at betalle eller der for werre namb vndergiffuen. Christen mødte iche, bleff der fore fremdeelliß opsatt udi otte dage.

Welfornehme Zoene Pederßen Raadmand i Colding fordrif domb imod Peder Nielßen i Børchop, Christen Nielßenn i Breining, och Peder Jenßenn i Brøndsted Mølle effter opsettelßeß indhold vdi tingbogen indført nest affuigte 22 Juni, tilholdendeß, att welbemte: Zoene Pederßenn effter louglic affhiemmet kald och warßell haffuer i rette lagt sit schrifttelig indleg lydendeß, saa som ieg wnderschreffuene till i dag haffuer ladet kald giffue Peder Nielßenn i Børchop, Peder Jenßen i Brøndsted Mølle och Christenn Nielßenn i Breining thill Hollmandtz Heritzting udi Coldinghuß leen, daa giffueß bemte: Peder Nielßenn till sag, først der Herritzfougden och rettenß medfølgere, tillige med mig effter begiering war udi forn: Peder Nielßenß beboende gaard udi Børchop denn 18 Januari 1676, mig att fyldestgiøre en Wiiborig Landtztings domb offuer hannom er werbet, aff Dato 11 Novembr: 1675, daa ermelte Peder Nielßen iche wille wedstaae indsom en ringe deell aff dend beboede gaards eye, der iche ner kunde forslaae till affbetalling wißer deßen paaschriftt, siden effter bedre opliüßening erfahrer udi hanß Kongl: Maytz: jordbog, wed Coldinghuuß, forn: Peder Nielßenn at were indschreffuit for thuende selffeiger gaarde udi Børchop, denn enne udi steden for Hendrich Raffn, den anden Tyge Nielßenn, seeß aff welfornehme Sign: Matias Lihmeß attest denn 16 Aprili 1676, daa Ambtschriffuer och nu Proviandforwalter udi Fredericia Lit: A: for det andet Peder Nielßenß giffuen festebreff Datum Børchop St: Micæli 1671, till Peder Lauritzen aff same gords jorder, och der paa følgende Ano 1677 forlindring wiüßer Lit: B: Noch fremb wiüßeß Peder Nielßenß tuinde quitinger, det offuen berørte Peder Lauritzen, haffuer Clarerit hanß arbedß penge for: 77: och 78: Micæli forfalden, indnu udi rettenn produceris, Hollmandtz Heritz tingbog, Ano 1663, der haffuer udi munde, Jost Tomeßenß fordring effter Tygge Nielßenn, nemblig 158 Sldr: 1 mk: Peder Raffn Heritzschriffuer 37 dr: 2 sk: Hr: Raßmuß i Gaffuerlund 100 Slette daller wißer folio 13, 14 och 21, Simon Søffrinßen i Grunde paa sin syster Anne Søfrinßdatterß weigne haffue bekomen indförbell udi Sl: Tyge Nielßenß forhen tilhörige haard i Børchop for 200 Slet dr: som er dend halffue gordß eye aff 400 Slet dr: Taxering seeß folio 106, och 107, fierdepartenn aff en gaard i Weylbye Peder Mortenßen haffuer paabuod, som Jost Tommeßenn schulle Peder Nielß: med adkombst forsichre, wiüßer foli: 125, noch pag: 178 och 179, der sig er welbemte: Hr: Raßmuß saa welsom Jost Tommeßenn, och Peder Raffn for deriß fordringer aff Peder Nielßenn er bleffuen Contenterit w-andbeet gaardßenß wordering ey kunde tilslaae och Peder Nielßen der imod er tilstillet domer, haandschriffter her udi pascerit sampt tuinde schøder och en landtztingß domb eigendomit med at forsuare. Effter slig medfart setter udi rette och formeener wed selffeiger at giøriß fyldeß udi berørte thuinde gaarder eller huor andre steder deriß eigenndomb mote findeß, effter forn: Peder Nielßen, och hanß Sl: hustrue Anne Søffrinßdatter pandteß forschriffuening Datum Børchop 3 Februari 1666. Capital resteringe rindte, sampt forige och denne aarbagede omkostning om iche nøye achtig løß Øre, kand haffueß, ellers werre deelle wndergiffuenn, her paa dend retsindig domerß kiendelße er begierinde, disligelße Christen Nielßenn i Breining och Peder Jenßenn i Brøndsted Mølle bliffuer tilfundenn, deriß adkombster som beretteß den enne aff diße tuende gaarder i Børchop sig schall haffue till handellet, Colding den 22 Juni 1685 Zoene Pederßen. Christenn Nielßen er daa mødt till wedermeele och begiert sagenn i opsettelße efftersom hand iche

wiste sags giffuelße før ind same dag, och der for iche haffde sine breffue med sig samme dag. Peder Nielßenn och Peder Jenßenn mødte iche bleff der for opsatt udi sex wger som er till i dag endelig domb begierdteß. Och ydermeere i rettelagde Peder Nielßenß och hanß hustrue Anne Søffrinßdatterß Obligation paa 295 Sletdr: som lyder till Terminer att betalle. Daterit Aar 1666 den 3 Februari. Och fandteß aff Zoene Pederßenn affschreffuenn saalediß. 1666 den 26 Novembr: er mig paa dette breffß Capitall och rente bleffuen betald, med en Sølffschaale wog 64 lod, item med enn Sølffkande wog 83 lod, gjør tilsamenß 147 lod, lodet 2 mk: 12 sk: er 101 Slet dr: 4 sk: der effter en Landtztings domb aff Wiborig Landtzting vdgiffuen Aar 1675 den 11 Novembr: saa sluttet: Daa efftersom her i rettelegeß Peder Nielßenß och hanß hustrue Anne Søffrinßdatterß obligation och pandtebreff till Zoene Pederßen i Colding wdgiffuet paa Capitall 295 Slet dr: huor paa indnu schall restere, 193 dr: 3 mk: 12 sk: och der fore pandtsatt deriß bønder eigendomb och guodtz, huor det ereller findeß kand, sagen der fore till hiembtinget haffuer werit indkaldet, och der domb ganget, och Zoene Pederßen wed sin fuldmegtig nu begierer selffeiger aff Landtztinget mote wdneffniß, som hannom kunde gjøre indwißning i forn: Peder Nielßenß och Anne Søffrinßdatterß løß Øre och bønder eigendomb, daa til findeß Hanß Hanßenn i Schierup, och Jenß Raßmußen Damkier ibid: som fuldmegtigenn der till neffnit haffuer, i thingfougdenß ner werelße at gjøre bemte: Zoene Pederßenn, eller hanß fuldmegtige indwißening och wdleg i forn: Peder Nielßen och Anne Søffrinßdatterß løß Øre eller bønder eigendomb huor det ehr eller findeß kand, for Capitall rendte och ald omkostning, och alding her udi att forrette effter receßen och kongelig forordninger /: Giels sager andgaaende, som dee wille andtsuare med diß wiidere indhold och som wdleg er scheid effter same Landtztings domb: fandtteß der paa aff Heritzfougden det andteignet och formelder Anno 1676 denn 18 Januari haffuer vi werit udi Peder Nielßenß huuß och gaard i Børchop effter Hr: Landtzdommerß domb att gjøre welfornehme mand Zoene Pederßenn Raadmand i Colding wdleg effter deß indhold daa som løß Øre ey kunde tilstreeche, eller noget der aff till betalling kunde bekomiß, formedelst Kongl: Maytz: forordning om Rytterguodtzet, som der udi gjør forhindring och Peder Nielßenn iche wedkiender sig wiidere wdi dend hand nu paabuende eigendombß gaard ind som dette effter schr: it buolig och der hoß legende tofft som Jørgenn Schreder nu ibuoer, dend store schouschiffte offuer Brøndsted Mølle, ploug jord till 2 tdr: hart kornn, och 2 læß eng, Store Lildholdts agger, 1 tdr: hart kornn, Liden Gølager ½ tdr: 1 ager synden for 1 tdr: 2 ager synden for Huolbech 1 tdr: Rørbechs eng haffue, 2 læß høe, Elkier damb 2 agere 1 tdr: Gadhøyeß agger ½ tdr: Gieds aggere 1 tdr: paa Nye schiffte tou aggere 1 tdr: huilchet forschr: wii haffuer satt och Taxerit for – 100 Slet dr: wiidere bleff oß intet paauist, eller forberørte Zoene Pederßenn, till betalling kunde bekomme, som Peder Nielßenß egen opschrift der om for Clarer. Actum ut Supra, dette saalediß att werre for rettet udi Regementschriffueren Knud Pederßenß offuer werelße, Testerer vnderschreffne, Jost Tomeßen, Jenß Raßmußen, HNS. Noch fremblagde forige Ambtschriffuer Sr. Matiaß Lymeß attest som lyder. Attesterer ieg vnderschreffne att udi Coldinghuß Ambts Matrichull findeß Peder Nielßenn i Børchop indschreffuenn, for tuinde selffeiger gaarde, nemblig den enne i steden for Hendrich Raffn som er andslagenn till hart kornn 5 tdr: 1 schip 1 fcar. Och denn andenn i steden for Tyge Nielßenn, andslagen till hart kornn = 2 tdr: 6 schip 3 fcar. Huilche 2de gorde till Rytterhold schall werre wdlagt, Colding Ambtstue den 16 Aprilli Anno 1676. Matias Lym: Item bleff och i rettelagt it festebreff Peder Nielßenn haffde fest Peder Lauritzen it huuß med noget jord gaarden omtaldt ehr, tillegendiß, Daterit Sl: Michelß dag 1671. Saa och tuinde quiteringer fra Peder Nielßen till Peder Lauritzen vdgiffuen, for sin arbeidß penge aff same huß som ey var paa trøcht papiir och der for iche i retten accepterit, ydermeere udi retten fremstillet Holmandtz Heritzting bog schreffuen Aar 1663, och diß om meldende poster Zoene Pederßenn i sit indgiffuende forestiller oplest, dog iche nogen wdteignelße enten vnder haand eller seigell aff samme thingbog fremstillet: effter diß forberørte leiglighed war Zoene Pederßen nu i dag endelig domb begierindeß. Saa mødte berørte Peder Nielßenß brodersøn och fuldmegtig Peder

Tygebenn i Børchop: som i rette lagde sin farbroder Peder Nielbennß schrifttelig suar lydendeß. Wel ærede rettenß betiendter, saasom ieg fatige mand nu igien udi min høye alder och enlighed søgeß och med trette Trebuleris aff Welfornehme mand Zoene Pederbenn Raadmand i Colding for gields fordring, effter at ieg for nogle Aar siden till Heritz och Landtzting bleff saa hart effter trachtet, for gamell gield schall werre oprundenn, aff forløffte och andet effter bogschrift for feide tiden 1657 mange Aar før ind Zoene Pederbenn bleff sinn formand Sl: Peder Wdßenß buoe megtig, som ieg iche synderlig weed huor aff er opkomen alligeuell wed feide tiden ey scheid nogen Consideration effter kongelig forordning for Ruin och Ildebrandß Øddeleggelße, menß først mote lade mit Sølff tilgaae Aar 1666 denn 26 Novembr: weyet 147 lod udi got giord, och heell fiin Sølff, och loddet effter egegn willie, affschrifffuer for toe march 12 sk: som bedrager 101 Sldr: 4 sk: dog kunde verit i werdie loddet 3½ mk: och siden Aar 1676 den 18 Januari scheid vdleg, vdi huiß eigendomb ieg daa haffde beholdenn vdi acht att nødt till min ophold udi alderdomen /: dog worderit for 100 Sldr: som affschrifften paa welb: Hr: Landßdommeriß domb wduißer der offuer komen i betrych och armod, och for aarsageß for den retsindig dommer, min erklering att i rettestille, formeener Zoene Pederßen som for 9½ Aar sidenn haffuer tagen indivißining och wdleg, nu iche haffuer magt igien /: imod lougen wii der effterleffuit :/ at søge och i synderlighed hand mig tilforne haffuer wdmattet, saa jeg ey meere formaar, det Zoene Pederßen paastaaer och wille giøre sig ting bogen nøtig andlangende min broder Sl: Tyge Nielßenß gield, som hanß Creditorer war scheid wdleg udi for deriß fordringer, huilchet ieg fra dennom mote indfrie, wed Credit och gode wannerß wndbettening paa hanß søn Peder Tygeßenß weigne, vdi hanß w-møndig aaringer, indtill hand bleff møndig och sin Sl: faderß gaard och eigendomb andtoug och indfrelße, som aldeeliß intet kand wedkome Zoene Pederßenß andsøgning, vden hand haffuer nogen fordring mig w-witterligt, effter min Sl: broder, saa suareß hand well der till aff min broder søn som haffuer hanß Sl: faderß adkombster vnder hender, huad ellerß huiß indførbeller udi same gaard saauelsom dend lille gaard der wed legger Sl: Simon Søffrinßen aff Grunde kand haffue erwerbet komer mig iche wed, menß saa wiidt som min møndting andgich war daa Contra, och der imod, dersom nogen derpaa schader haffuer dee dend Sl: karlß arffuinger at søge, dend fierdepart gaard och eigendomb Zoene Pederßen taller om i Weylbye, dend kombvnder proprietarie och bleff andtagenn jeg ey noget der aff nød eller bekomb, wiidere suareß till Zoene Pederßenß andgiffuende, andlangende attest fra forige Ambtschrifffuer Sr. Matias Lyhme, jeg att werre indschreffuen i jordbogen paa Colding huuß, for tuinde selffeiger gaarde, daa er det iche anderlediß, ind paa Amtstoffuen mig w-affuidende, mit naffn for det ieg iche eyede, kunde were andteignet formedelst schatterniß fordring, menß dog schulle werit sæt som formøndet for min broder søn, och fuldmechtig for Simon Søffrinßen paa dennd lille gaard. I lige maader iche meent entenn feste eller quiteringer anderlediß till Peder Lauritzenn kand werre vdgiffuen, langt fra Zoene Pederßenß andslag att wed komme, tienisteligen ombeder Zoene Pederßen wille gaee till sambwitigheden, och betenche obligationen melder om 295 Slette daller, derpaa betaldt 201 Sldr: offuer effne och formoffue, och saa wiidt naar rett andbeeß langt offuer dend rette Capitall scheid ehr, saa hand ey tør søge om det ieg i forige tider haffuer hafft vnder hender, och dermed spotte mine graae haar till graffuen om det nu er borte wed krigß tiderß ødelegelße och andre tilfald, thi iche mange maa sige sig fri for slig tilfald før ind dee legeß i graffuen. Endelig formeener Zoene Pederbenn som for sin fordring, yderste vdleg haffuer andtaget det ieg effter lougen bør at frikiendeß och som ieg for alderdomb och schrøbelighed ey tiener till tinget at kome haffuer ieg befuldmegtiget min berørte brodersøn Peder Tygeßen denne min sandferdig erklering att i rette lege med wiidere at suare udi tilbørlige maader, saa wiidt rettenß gemeße er. Datum Børchop denn 3 Augusti 1685. War aff Peder Nielßen med egen haand wnderschreffuit. Dernest fremblagde enschrifttelig attest fra hæderlig och wellærdte mand Hr: Raßmuß Jenßen i Gaffuerslund, Jost Tomeßen Heritzfouget och Peder Raffnn i Schierup vdgiffuen saa lydendiß. Saasom dend dannemand Peder Nielbenn forige Herritzfouget her i Hollmandtz Herrit

beklager sig at hand effter paa det niende Aarß forløb daa wdwordering scheede hoß hann: for gields fordring, nu atter igien søgeß aff Zoene Pederßen Raadmand i Kolding, for resterinde der aff udi meening hand iche daa sin meddell schulle aldt andgiffuet, att wille repetere, huiß indførbeller wii for gields fordringer, effter hanß broder Sl: Tygge Nielßenn /: i feide tiden er bort død :/ haffuer faaet indførbell for i dend gaard och eigendomb i Børchop, den Sl: mand udi flychtighed er fra død saa attestere wii att Peder Nielßenn som formønder for sin wmøndig brodersøn Peder Tygeßenn, oß wed forsicherung Obligation och gode wenerß wndsettening, haffuer fornøyet woriß fordringer och der offuer igienn giort hann: forsichring till tinget udi andßeende naar denn w-møndig kom i alder, och aar till sit bedste, och eigenndomitß forsuar, imedlertid indtill som befindeß hand selff at werre Sufficiant till deß besidelße saa det ey wedkomer Peder Nielßenß Creditorer, woriß loughlig fordring menß vii tacher Peder Nielßen got for hanß forløffte for sin w-møndig brodersøn berørte Peder Tygeßenß weigne, i lige maader Peder Tygeßen for reigtig betalling huilche vii med wore hender her vnderschreffuene, bekreffter. Datum Gaffuerslund denn 22 Juni Anno 1685. War vnder-schreffuen aff berørte Hr: Raßmuß Jenßen, Jost Tomeßen och Peder Raffn. Der effter fremlagde Peder Tygeßen it kiøbebreff med at beuiße huor lediß hanß foreldre er adkomen sin fødegaard som saa lyder. Kiendeß wii Hendrich Raffn i Børchop, och min kiere hustrue Liene Søffrinßdatter, at wii med woriß kiere broder erlig welforstandig karll Simon Søffrinßenn i Grunde, paa sin egen och sin kiere moder, erlig och gudfrychtig Quinde Ingerborig Sl: [?]Simon Søffrinß i Grund, hindeß weigne, med deriß raad och samtyche, haffuer soldt och affhendet fra oß och woriß arffuinger, indtill erlig och welacht karll *Tyge Nielßenn forige fouget paa Kølbygaard*, hanß troloffuede festemøe Liene Jenßdatter [Raffn] och deriß arffuing denn bundegaard i Børchop, wii nu ibuoeer med tuinde tilleggenðiß toffter, tuinde buolig och ald gaardßenß tilleg vdi agger och eng schou och march som er syff fulde fierding jorde, intet vndtagenn wed huad naffn det neffniß eller optencheß kand, inden alle fiere marcheschiell huor paa wii loffuer for oß och woriß arffuinger at giøre dennom och deriß arffuing trøg och nøyachtig schøde till Hollmandtz Herritzting naar det med første leiglighed schee kann, effter loughlig warbell och laugbydelße, en gang indenn Paaske først kommer, dennom vden schade och shadesløß och loffuer wii at dennom med gaard, gaards romb, huße och biugning schall werre følgachtig, lofft, winduer, døre, paneell och saa wiidt naffuelfast ehr, huor for forbemte: Tyge Nielßenn, hanß festemøe eller deriß arffuing, schall giffue oß Nj hundred Slette daller, huer daller till 64 sk: dansche bereignet, att betalle till effterschreffne Terminer nemblig it hundre daller nu strax, fiere hundred Slet dr: till Simon Søffrinßen hanß moder och sydschind, halffpart nemblig tou hundre daller naar schøden gaaer, och anden halffpart som och er thou hunder daller till Snapsting dernest effter kommer shadesløß, dog till denn tid att staae udenn rindte, der nest att indløße det pandt fra Nielß Møller i Brøndsted Mølle och till hann: erlege it hunder och 16 Sldr: och siden det øffrig Suma at betalle effter Hendrich Raffn och Liene Søffrinßdatterß egen wilge och minde vden schade och shadesløß i alle moder. Till windesbyrd att dette forschr: aff oß Hendrich Raffn och Liene Søffrinßdatter for oß och woriß arffuing paa denn enne och mig Tyge Nielßen min forn: festemøe och woriß arffuing paa den anden side fast och w-brødelig holdeß schall som forschreffuit staaer i alle maader, haffuer vi med egen hender vnderschreffuen och wenlig tilbeder Erlig Welforstandig Jenß Pederßen Raffn i Schierup och Simon Søffrinßen i Grunde dette kiøb och Contragt haffuer offr werrit med oß at wnderschreffue. Datum Børchop den 25 Januari Anno 1654. Fandteß wnderschreffuen aff alle offuen bemelte och tiid effter anden paaschreffuenn att werre aff same Suma betaldt och allersidst saalediß Anno 1654 denn 6 Marty haffuer Tygge Nielßenn Contententerit Hendrich Raffn treisindß tyffue Slette daller, ringer en daller och dermed er den gandsche Suma nemblig 900 Slet daller affbetaldt, med dee 10 Slet daller som och same tid bleff betald, var vnderschreffuenn aff Hendrich Raffn. Der effter beuißte med en forseiglet Pergaments schøde paa Hollmandtz Heritzting wdsted 1654 den 6 Marty, som indholdte berørte Hendrich Raffn och hanß hustrue Liene Søffrinßdatter haffuer effter berørte kiøbebreff

soldt och schøt fra denn: och derið arffuinger indtill Tyge Nielßen och hanß festemøe Liene Jenßdatter och derið arffuinger forschr: gaard och eigendomb som forberørt ehr: effter deß wiidtløfftig wiider indhold, formindte Peder Tygeßen hanß berørte fæderne gaard och eigendomb ey komb Zoene Pederßenß fordring wed, och ydermeere meente hanß farbroder Peder Nielßenn effter for indførte erklering bør at fri kiendeß: Indnu mødte Christen Nielßenn i Breining och Peder Jenßenn i Brøndsted Mølle, som fremwiiste derið andkombster dee haffde paa dend lille gaard i Børchop Pederßen omtaller nemblig en Landtztingß domb aff Wiborig Landtzting wdgiffuenn Aar 1663, denn 26 Marty, saa sluttet. Daa effterdi befindeß SI: Hendrich Raffn att haffue pandtsatt sin bundegaard och eigendomb hand sig haffuer tilforhandlet aff nu SI: Peder Tommeßen i Piedsted till nu SL: Jachob Fromb i Colding for 180 Sldr: 1 mk: 13 sk: som forn: Simon Søffrinßenn igien haffuer bemte: SI: Jachob Frombß arffuinger fraløst, effter pandtebreff och følgebreffß indhold, saa sagenn for di derom till hiemting domb ganget ehr, och sidenn her till Landtztinget indsteffnit och offuer sex wger till i dag er optaget. Daa effter slig leiglighed wiideß iche imod forn: domb att kunde sige meden tilfinder tuinde selffeiger, nemblig Poull Bunde i Gorsløff och Søffrin Pederßenn i Welling som forn: Nielß Anderßen Roland paa Simon Søffrinßenß weigne der till næffnit haffuer, med forderligst leiglighed och inden i dag sex wger, udi Heritzfougdenß næruerelße, att gjøre forn: Simon Søffrinßen, effter same pandtebreffß forschriffuening indwißning wordering och Taxering for same giels fordring udi forn: bundegaard och eigendomb, och det effter receßen som dee wille andtsuare och werre bekiendt. Dernest indførbellen paa same domb fuld ehr wed thingsuinde affsagt Aar 1663 den 11 May, thill indhold att forschr: gaard och eigendomb daa er Taxerit for 180 Slette daller och Simon Søffrinßenn der udi indført, for saa wiidt deß wordering kunde aff tage udi hanß fordrinde Suma som war andteignit for 318 Sldr: 3 mk: 13 sk: och for dett sidste frembkomb berørte Simon Søffrinßenß kiøbebreff till forn: Christenn Nielßenn och Peder Jenßenn wdgiffuen paa forschr: gaard och eigendomb Aar 1680 den 17 Marty, som er i meening att hand fra sig och sinne arffuinger haffuer soldt forschr: gaard, eigendom och indførbell till Christen Nielßen i Breining och Peder Jenßen i Brøndsted Mølle och derið arffuinger och der for haffde opbaarin sin fulde nøye och redelig betalling, huor offuer dennom och er lauerit huiß andkombster derpaa war, och loffuit denn: schadesløß och effter deß wduißening formeente Zoene Pederßenß andsøgning iche derið gaard och eigendomb wedkomer, efftersom udi aldt kand seeß Peder Nielßenn ey nogen tider der udi haffuer werit beretteget: huilchet alle forschr: breffue her i dag for retten bleff lest och paaschr: i denn: selffuer wtløfftig wduißer, med flere ord och talle parterne imellom faldt: derpaa aff Herritzfougden Jost Tomeßen sluttet: huad denne sag er andgaaende daa befinder ieg aff diße i dag fremlagde Documenter, att welfornehme mand Zoene Pederßenn haffuer faaet wdleg for en deell aff hanß fordring som paa wel wiibe Hr: Landtzdomerß domb findeß paaschr: medenß iche befinder Zoene Pederßenn der imod noget haffuer protesterit och i saa langsomelig tid henstaaden aff jord och gaardßenß besider selff till dee aff gaende Rytterhold och Kongelig redbell haffuer suaret, huad dend paastaaelße andgaaer med diß indførte giel i Thingbogenn som Peder Nielßen sig haffuer til forhandlet, befinder ieg saasom Peder Nielßen ehr Peder Tygeßenß farbroder, och rette werge at hand det hannom i sinne w-møndige aaringer, haffuer paa sit bedste sig tilforhandlet, och det nu bruger och besider, vden andre kiøb och adkombst fra Peder Nielßen, item som och beuißeß att Peder Nielßenn iche haffuer werit anderlediß berettiget till dennd halffue gaard, allenne som en fuldmegtig, daa seeß iche Peder Nielßenn udi diße berørte poster till sin gielß fordring, der udi att kand søgeß, medenß dersom hanß hustrue Anne Søffrinßdatter som obligationen tillige med sin hosbonde haffuer wnderschreffuit och till same giel for sig och sine arffuinger loffuit at betalle och suare /: kand tilhøre noget eye och eigendomb, bør Zoene Pederßen betalling der udi effter louglig adgang.

Mandagenn denn 10 Augusti Anno 1685:

Otte Windeßmend

Jenß Raßmußenn i Damkier, i Schierup, Jeß Pederßen ibid: Jenß Olluffßenn ibid: Peder Mortenßenn ibid: Jenß Nielßen i Piedsted, Nielß Raffnn ibid: Michell Madtzen i Sellerup, och Nielß Pederßenn i Brøndsted.

Hiemmellet med opragte finger och eed Peder Espenßen i Sellerup och Lauritz Olluffßenn ibid: att dee i dag otte dage louglig varbelgaff Peder Søffrinßen i Damkier och hanß Søn Søffrin Pederßen och Karenn Sl: Nielß Tueßenn i Schierup for deriß buopeelle imod siøn och winder att suare Ridefougden Johan Lehmeyr paa Kongl: Maytz: weigne her till tinget i dag. Dernest for retten frembkomb Søffrin Nielßen i Damkier och Jenß Bull i Schierup som wande och affsagde att dee nest forleden Tißdag siønnet det huß i Schierup Karenn Sl: Nielß Tueßenß ibuoer som Søffrin Pederßenn i Damkier i feste haffr och till Slottet belegendiß er, huorpaa befandteß att salßhußet som er 10 fag befandteß paa ind och vdbiugning well wed magt, ladehußet iligemaader otte fag ochsaa well wed magt, it stolpe huuß syndenn i gaardenn 7 fag nogenlediß wed magt, østenn i gaardenn war 4 fag stolphuß, och nogenlediß ved magt, noch der syndernn wed haffuer 5 fag huß med porthußet werrit, som er bleffuen øde, och it par fielle porte war afftagenn och stod wed steddett, huor effter Kongl: Maytz: Ridefouget Johann Lehmeyr war thingßuinde begierindeß:

Buoll Søffrinßenn i Schierup fordrit domb effter sin opsettelse imod Christenn Raßmußenn i Mørchholt for 4 dr: hand er hannom plegtig bleffuen, effter thingßuindeß indhold i dag otte dage indført och war nu i dag endelig domb begierindeß. Christenn Raßmußen mødte iche, ey helder nogenn paa hanß weigne till wedermelle eller vndschyæding inogenn maader, bleff tildømbt inden 15 dage att betalle eller der for werre namb vndergiffuen.

Olluff Nielßenn i Lundemølsted fordrit domb imod Nielß Raßmußenn i Damkier om 5 Sldr: hand schall were hannom plegtig der dee giorde mageschiff med huer andre om deriß ibuoende steder, for enn eng hand haffde hann: tilsagt och der for Quiterit omrørte 5 Sldr: huilchen eng hand iche bleff nydig effter deriß Contragts indhold, Daterit den 24 Februari indverinde Aar, och som sagen nest affuigte 27 Juli er bleffuen till i dag optagen, formindte forn: Olluff Nielßen, det Nielß Raßmußen hann: inden 15 dage burde at betalle forsch: 5 Sldr: eller der for werre namb vndergiffuen. Nielß Raßmußen war till wedermelle och iche suaret andet der till ind vdi opsettelsen er indført: Der paa sluttet, effterdi diße tuinde mend som Contragten haffuer vnderschr: wedstaaer diß indhold saalediß at werre aff Nielß Raßmußenbeloffuit daa bør hand diß indhold att effter kome vnder rettenß viidere Execution.

Mandagenn den 17 Augusti Anno 1685:

Otte Windeßmend

Jenß Søffrinßenn i Schierup, Hanß Pederßenn Buch ibid: Jeß Pederßen ibid: Michell Pederßenn ibid: Nielß Tueßen i Suinholt, Knud Pederßenn ibid: Jenß Pederßen ibid: och Michell Madtzenn Smed i Sellerup:

Hiemmellet med opragte finger och æd Søffrin Holgerßen och Michell Nielßenn i Weylle, att dee i dag otte dage louglig warbelgaff Comiß: Jenß Lauritzenn paa Nebbe imod domb att suare Lorntz Stielmacher Tolder i Weylle her till tinget i dag, andlangende gields fordring, och gaff Lorntz Stielmacherß sønn Clauß Stielmacher, Comiß: Jenß Lauritzenn till beschylding for 20 Rix dr: hand haffuer vdlagt for Gorsløff kierche och Jenß Lauritzen hann: igien schulle betalle sampt 8 Rix dr: resterer aff same kierche hanß løn imedlertid hand war Stichtschriffuer effter schriffelige indleg:

Jenß Lauritzen mødte och begierdte opsettelße till wiidere erklering, bleff der for optagen en maanit.

Hiemmellet med opragte finger och eed Anderß Christenßen och Raßmuß Jenßenn i Schierup att dee i dag otte dage louglig warbelgaff Jenß Olluffßen i Schierup for sin buopeell imod siøn och laugmaall att suare Jenß Raßmußen Damkier i Schierup her till tinget i dag. For rettenn frembkomb Nielß Raffn i Piedsted och Nielß Bull i Welling som wande och affsagde at dee nest forledenn fredag war till siøn efftersom dee her aff tinget er lougligenn opkraffuit till en ager paa Schierup march udi it fald kaldeß Hersleff Torn, i synder marchen, om noget jord forskr: Jenß Damkier, och Jenß Olluffßen om tuister, och daa bleff denn: paaust fra ophoffuit østen fra att lodßeigerne der i byen nemblig till Peder Mortenßenß gaard, Søffrin Damkierß och Peder Søffrinßenß sønteß saa wiidt dee kunde erachte at forn: trei agere war bredere ind dee andre Crontienerß i byen, udi same fald saa Jenß Raßmußenn tillige med den Rod ager kunde effter deriß siønning kome i deriß leye, och befandteß same ager dee omtuister att vere slagen och høet bortført. Item war dee paa it fald kaldeß Forspiald huor Jenß Olluffßenß ager fandteß vngefehr en allen breder ind Jenß Raßmußenß, i denn wester ende, huor effter Jenß Raßmußen war thingßuinde begierindeß. Der nest fremstod Jenß Raßmußenß hustrue Johanne Raßmußdatter, som gaff last och klage att forleden fredag war ote dage war hun i marchenn att huerffue høe paa den omtuistede ager, och daa kom Jenß Olluffßen till hinde och jaget hinde der fra, och sloug hinde vnder øren med haanden. Der nest frembkomb Søffrinn Mortenßen i Schierup vande at hand samme tid war i marchenn, och hørdte Jenß Olluffßen och Johan[ne] Damkierß schiendteß menß iche war saa ner hand kunde høre huad det var. Der nest fremstod Raßmuß Jenßen i Schierup wande i lige æd med opragte finger, at hannd samme tid hoß war høerde och sae at forn: Jenß Olluffßen slog hanß *Moder* Johan[ne] Damkierß paa munden, och jaget hinde fra høet det bad hand sig Gud till hielper paa, och Johane Damkierß ydermeere wed høyeste lougenß æd, bekrefftet sin forskr: klage i ald sandhed at vere. Jenß Olluffßenn war till wedermelle, och iche kunde nechte hand jou haffde taget høet aff aggeren, efftersom hand meere sig aggeren att tilkome, Jenß Raßmußen satte i rette och formindte dermed Ranß gierning at werre begaaet, och Jenß Olluffßen sine bøder der for saa elsom for slaget sine bøder effter lougen att wdlege och war her om domb begierindeß: bleff opsatt udi en maanit:

Nielß Raffn i Piedsted hanß sag andlangendeß den indførßell i Welling i dag 14 dage komb i opsettelße fremdeelliß opsatt udi otte dage.

Hr: Amptmand Welb: Simonn Claudi Swartz fuldmegtig Sr: Bertell Pederßenn begierdte siøn till Sellerup Hoffgaards jord som schall werre besaaed, till deß seedß er achtening, dertill bleff vdneffndt *Iffuer Huid i Gaffuerslund*, Søffrin Jørgenßenn, **Jenß Madtzenn Weffuer** och Morten Olluffßenn ibid: som haffuer paa aasteden at møde førstkommende Torsdag till same forrettening vnder deriß faldsmaalß bødder:

Mandagenn den 24 Augusti Anno 1685

Otte Windeßmend

Søffrin Nielßenn i Damkier, Poffuell Nielßen i Schierup, Jenß Raßmußenn Damkier, Jenß Raßmußen Hindtzholt, Jenß Olluffßenn, Olluff Christenßenn ibid: Jenß Søffrinßen i Schichballe, Jenß Tygeßen i Sellerupmølsted, och Hanß Nielßenn i Welling:

Kongl: Maytz: Ridefouget Christian Lehmeier, begierdte denn sag med dee Brøndsted mend om dett øde huß fremdeelliß i opsettelße bleff derfor opsatt i 14 dage.

Noch satte Ridefougden i rette paa Ingerborig Christensdatterß weigne aff Børhop och formindte att effterdi Knud Poulßenn i Brøndsted iche haffde holdenn sin løffte effter dannemends affsigelße wed thingsuinde er indført neste 3 Augusti och sit barn Anne Knudtzdatter fra moderen andtaget och i tilbørlig maader ladet forsione det hand derfor bør thill deßenn fremhold aarligenn at giffue och betalle en weße penge till moderen hun det kand fremholde med, efftersom hun ind daa der forudenn sider med det tridie hanß barn som schall forsioneß som hunn med nød och armod schall fremholde, och war Ridefougden her effter domb begierindeß. Knud Poulßenn mødte till wedemeelle och der till suaret, att naar hand fich kornit i huuß wille hand giffue moderen noget till barnets ophold, om hun wille beholde det hoß sig, ellerß wille rette sig effter forige accort wed thingsuinde er wdsted, med flere ord denn: derom imellom war. Derpaa sluttet: att saa lenge Ingerborig Christensdatter beholder same barn hoß sig som Knud Poulßenn foruden det første aff deriß imellom haffuende trinde børn schulle till sig tage och forsione effter dee 4 mends affsigelße, daa bør hand aarlig at fornøye hinde till dets føde och klede, indtill det bliffuer saa møndige och saadant kand fortiene, vdi korn eller penge for fiere Rix dr: vnder rettenß wiidere *Execution*.

Nielß Hanßenn Raffnn i Piedsted fordrif domb effter sin i rettesettelße och fremblagde Documenter sidste 3 Augusti findeß indført, andlangende gields fordring effter Comißarie Sl: Nicolaus Berntz: vdi Fredericia haffuer Residerit och som det daa først er bleffuen optagen udi 14 dage siden till i dag war Nielß Raffnn endelig domb begierindeß. Wd aff welbente: Comiß: Berntz arffuinger lod sig ingen finde till wedemeelle, menß en Rytter vnder Hr: Obberste Gambß Regemente naffnlig Jørgenn Hyttersleben, som become till echte Augustinus Ernst Großmands stibdatter Mariae Johan Alterß datter, huiß foreldre haffuer bebued dend selffeiger bundegaard i Lild Welling Hr: Comißarie haffuer werit tilhörig som berørte Nielß Raffnn daa haffuer for sin fordring faaet indförbell udi, som der till suaret att Nielß Raffnn schulle iche ladet det i saa mange Aar henstanden, menß tilforne i folcheß leffuendiß liffue søgt sin betalling och meente det nu var for gammelt, Nielß Raffnn der till suaret hand burde well att haffue andre tach ind med saadan snach att affspißeß, for sin gode willie hand det i saa mange Aar haffuer ladet henstanden, och fremlagde sin opteignelße paa fordringenn saalediß. Capitalen war Aar 1668 denn 2 Novembr: daa domen faldt 24 Rix dr: domen der paa erwerbet, till papiir forseigling och schriffuerpenge koste 5 mk: warbelß mendene 1 mk: rindte der aff i 17 Aar, huer Aar 6 sk: aff dalleren, er Aarligen 9 mk: 6 sk: giør till hobbe 26½ Rix dr: 6 sk: bliffuer saa Capetallen med rindte ochomkostning in Suma, 51½ Riz dr: och 6 sk: som hand formindte sig att schee wdleg for udi berørte Comißarie Nicolauß Berntz eigendomb effter sin i rettesettelße och opsettelßiß indhold. Effter diß omstendigheder och parterniß imellom handling bleff berørte Nielß Raffnn med omtaldd Jørgen Hyttersleben Contraherit, saalediß at Jørgen Hyttersleben, fornøyet och affbetaldd Nielß Raffnn sinn forskreffuene fordring, och der imod for hann: affstod sinn Prætention hand paa omrørte gaard Comiß: Nicolaus Berntz haffuer sig tilforhandlet aff forige besideren Iffuer Poulßenn /: i nogenn maader kunde haffue, saa Jørgen Hyttersleben och sine arffuinger maa giøre sig det saa nøtig dee bedste will weed och kand: huor offuer Hyttersleben alligeuell fordrif domb effterindførte Citation meenendiß sig at nyde till eye same indfriede indförbell och det igien bort forhandle till dend hannom der for wille fornøye och betalle, derpaa affsagt, att effterdi Jørgenn Hyttersleben nu her for rettenn haffuer fornøyet och betald Nielß Raffnn sin fordring, och indförbell i Nicolaus Berntz bunde eye, effter Documenternis indhold, bør Jørgen Hyttersleben, for samme Suma som er 51½ Rix daller 6 sk: saa wiidt det udi worderingen paa gaarden ehr giort kand oplange sinn betalling att nyde, och for eigendomb at bruge och bort forhandle effter egen villie, och loughlig medfart:

Hendrich Nielßenn i Welling paa sin sønn Lauritz Hendrichßennß weigne it Pandtebreff:

For retten frembstod berørte Jørgen Hyterslebbenn, kiendtiß sig att witterlig giæld och forstrachte londte rede penge schyldig och plegtig att werre bleffuen berørte Hendrich Nielßenß søn Lauritz Hendrichßenn, Tou Hundrett Slette daller, dalleren till 64 sk: dansche bereignit, for huilche forskreffuene 200 Sldr: hand pandtsetter sig sin festemøe Mariche Johan Alterß datterß weigne och deriß arffuinger dennd bundegaard i Welling hindeß stiffader Augustinuß Ernst Großmand med hendiß moder Maria Johan Alterß haffuer paabuod och fradød och hand nu fra Comiß: Berntz saauelsom deriß Creditorer haffuer indfried, det were sig forschr: bundegaard udi huuße, biugning, gaard och gaardsted, abbildgaard, hommelgaard och kaalgaard, agger och eng, en ottinß schoumaall och march, fuorte och fellit, stue och støche, woitd och tørt intet wndtagenn aff aldt det som nu tilleger aff Arilds tid tillagt haffuer och hør och bør der till att legge med rette inden och vden alle marcheschiell, och det indtill forn: Lauritz Hendrichßen och hanß arffuinger, till it fuldt och frit brugelig pandt for eigendomb at nyde bruge och beholde for forskreffuene 200 Slet daller, indtill dee Lauritz Hendrichßen och hanß arffuinger opreigtig betaldt bliffuer den første penge med dend sidste, och dend sidste med denn første shadesløß, och bekiende same gaard och eigendomb nu att were Quit och fri for ald anden pandt och giæld, och tilforplegtet sig sin berørte festemøe och deriß arffuinger det ey ydermeere at pandtsette selge eller affhende før ind det aff denne pandt loughlign bliffuer indløst och frigiort, saa det schall werre och bliffue, Lauritz Hendrichßen och hanß arffuinger aff dennom och deriß arffuinger vden schade och shadesløß holdenn i alle maader, beuiße med thingsuinde her aff tinget wdsted nest affuigte 6 Juli, som indholdt berørte Jørgen Hyterslebbenn 3 ting for denne pandt same gaard och eigendomb loughligen haffuer laugbøden effter deß wiidere indhold i dag for retten bleff lest och paaschreffuen, huor effter Hendrich Nielßen, paa sin søn Lauritz Hendrichßenß weigne war thingsuinde begierindeß, och stod Jørgenn Hyttersleben till wedermolsting der dette pandt och winde gich beschreffuen.

Peder Raffnn i Schierup i fredlyste sine schouloder i Schierup schow baade i fellig och ennemercher, och forbød nogenn der udi at hogge eller hoge lade wnder wold och rann och war her effter thingsuinde begierindeß:

Mandagen den 31 Augusti Anno 1685.

Otte Windeßmend

Hanß Buch i Schierup, Jenß Bull ibid: Peder Madtzenn i Suinholt, Nielß Tueßen, Nielß Olluffßen ibid: Hanß Hanßenn i Sellerup, Peder Espenßen och Lauritz Olluffßen i sammested.

Mandagenn den 7 Septembr: Anno 1685

Otte Windeßmend

Søffrinß Nielßen i Damkier, Nielß Raßmußen ibid: Peder Mortenßen i Schierup, Jenß Raßmußen Damkier ibid: Jenß Olluffßen ibid: Jeß Pederßen ibid: Terchell Nielßen ibid: och Olluff Christenßen i samested:

Hiemmellet med opragte finger och æd Nielß Dyr och Christen Pederßen i Hersleff, att dee i dag 14 dage loughlig warßelgaff Trompeter Hendrich Torbierig vnder Duhsarsio Compagnie for winder att paa høre till Holmandtz Heritzting andlangendes huiß pascerit till Madtz Pederßenß brøllup udi Lumbholt daa Trompeteren fich schade i haandenn. I ligemoder same dag warßelgaff Jenß Søffrinßen i Igschou Hanß Nielßen, Madtz Bertelßen och Hanß Bertelßen ibid: som schall haffue wonden om same sags beschaffenhed till Eldboe Heritzting nest aff wigte 11 Augusti, om dee wille haffue noget der till att suare. Dernest fremkomb Nielß Michelßen i Gorsløff, wande effter ædenß opleßning med opregte finger effter loughen, att den dag Madtz Pederßen haffde brøllup i Lombholt, daa war hand och der till indkaldet, och daa om anden dagß morgen imod solenß opgang, daa war

Hanß Tygeßen aff Hersleff komen till hest med sine andre camerater som war ridendeß till brøllup, och som dee lod denn: schienche for døren, daa robte en i stoffuen huad dee knechter haffde der vden for att bestille, huor offuer der bleff nogen klameri iblant folchene, menß iche hand saae Hanß Tygeßenn gjorde Trompeteren sin schade i haanden, ey heller hand haffde nogen degen vdtrechet, och iche heller saae Hanß Tygeßen war wed winduet som Trompeteren schall haffue faaet sin schade, menß dog war i gaarden der klameriet schede. Dernest wande Nielß Pederßen i Follerup i lige æd, att hand same tid vdi brøllupßgaarden hoß war och stod wed winduegabet, der trompeteren fich sin schade i haanden, och daa war Hanß Tygeßen iche saa ner winduet och iche heller hand saae hand enten houg eller stach till winduet i nogen mooder. Noch wande Tyge Pederßen i Follerup, noch anden Tyge Pederßen ibid: och Peder Madtzenn i Tolstrup, indnu Anderß Tygeßenn i Follerup ligesom forn: Nielß Pederßenn for denn: wandet haffuer, det bad dee denn: Gud till hielper paa, huor effter Tygge Jenßen i Hersleff paa sin søn Hanß Tygeßenß weigne war tingsuinde begierindeß. Trompeter Hendrich Torbierig war till wedermeelle och begierde gienpart.

Mandagen den 14 Septembr: Anno 1685

Otte Windeßmend

Nielß Tueßenn i Suinholt, Jenß Pederßen, Knud Pederßenn ibid: Jenß Raßmußen Damkier i Schierup, Olluff Christenßen ibid: Michell Pederßen ibid: Anderß Madtzen i Winding och Michell Smed i Sellerup.

Poull Knudtzenn i Brøndsted betiendte retten udi Herridtzfougdenß affuerelße.

Hiemmellet med opragte finger och eed Peder Esperßen och Lauritz Olluffßenn i Sellerup, att dee i dag otte dage louglig warbelgaff meenige Sellerup bymend och Jenß Tygeßen i Sellerup Mølsted, for deriß buopeelle, att suare Kongl: Maytz: Ridefouget Johan Lehmyer her till tinget i dag andlangendeß seed dee schall haffue hafft i Sellerup Houffgaards jord, beroer med sags giffuelße till i dag 8 dage.

Hiemmellet noch forschr: kaldßmend, att dee i dag otte dage warbelgaff Hanß Pederßen i Brøndsted for sin buopeell imod klage och winder att suare Tomiß Poulßen her till tinget i dag. Huor offuer Tomiß Poulßen gaff last och klage att Hanß Pederßen hand slaaer och ødeleger deriß suin som gaaer igiemell hanß egen gierder ey er wangß verge, hannom till største schade och ruin, det med att beuiße fremstod Anderß Hanßen i Brøndsted som wande effter lougenß æd, att Hanß Pederßen haffuer slagen och med forche stuchet hanß suin, saa dee strax der effter er død, och er hendteß hand till wiße weed med 2 suin och mueligt flere der er flere hiemkomen ilde medhandlet som paa tuistleß Hanß Pederßen och haffuer werit schademand till. Der nest fremkomb Mette Hanßdatter ibid: wande i lige æd det same at werre beuist som Anderß Hanßen forhen wandet haffuer och ydermeere att hun saae Hanß Pederßen kyldte det enne suin aff sin abbildhaffue och i Tomiß Poulßenß haffue som strax der effter døde. Noch fremkomb **Søffrin Jørgenßen i Brøndsted**, Jørgen Hanßen och Knud Poulßen wande i lige suorne eed att paa grandesteffnen hørde dee att forn: Tomiß Poulßen klaget offuer forschr: medfart, och daa suaret Hanß Pederßenn hand schulle bliffue en schillom och en løigner indtill hand det kunde beuiße, der offuer Tomiß Poulßen satte i rette och formindte att effterdi hand nu haffde beuist sin klage och ord at vere sandferdigt det Hanß Pederßen der for bør at bøde effter lougen for en løigner och war herom domb begierindeß. Hans Pederßen war till wedermeelle och begierde opsetelße, bleff derfor optagen i trei wger.

Kongl: Maytz: Tolder i Weylle Lorntz Stielmacher hanß sag imod Comiß: Jenß Lauritzen paa Nebbe nest forleden 17 Augusti komb i opsettelße fremdeeliß opsatt 14 dage.

Jenß Damkierß sag imod Jenß Olluffßenn i Schierup fremdeelliß opsatt udi 14 dage.

Siønßmænd opneffnd till selffeiger Bonderß oldenn i deriß Ennemercher, som ey i dend olden Taxt om schoffueniß ottinger er andrørt, nemblig Jenß Bertelßenn Wiff i Winding, Nielß Pederßenn, Anderß Madtzenn, och Tomiß Hanßenn Bunde, som haffuer der effter at besichtige, och giffue beschreffuen vnder deriß faldsmaall.

Mandagen denn 21 Septembr: Anno 1685:

Otte Windeßmænd

Søffrin Nielßenn i Damkier, Jenß Søffrinßen i Schierup, Jenß Raßmußenn Damkier, Jeß Pederßenn, Poffuell Nielßenn ibid: Søffrinn Madtzenn i Winding, Søffrinn Mortenßen i Sellerup, Hanß Hanßen ibid:

Hiemmellet med opragte finger och eed Peder Espenßen och Lauritz Olluffßenn i Sellerup att dee i dag otte dage gaff meenige Andkier bymænd och lodseiger att suare Regementschriffuer Sr Hanß Roßendall och Heritzfougden Jost Tomeßen her till tinget i dag for wloglig feedriff for indaggerenn ehr bleffuenn reenit och reffuenn effter lougen.

Noch hiemmellet att dee same dag warßelgaff Søffrin Staffenßen i Andkier for sin buopeell att suare Regementschriffueren paa Kongl: Maytz: weigne imod winder her till tinget andlangende det slagßmaall och schade som er begaet paa Søffrin Michelßenn i Andkier, for retten frembkomb Michell Søffrinßen i Bredall och gaff last och klage offuer tvende personer, nemblig Søffrin Staphenßen i Andkier, Obberst Leutenant Bruchtorpeß knecht ved naffn Adamb och en rytter wed naffn Christian Sell, for dee den 13 Septembr: imellom Søndag och Mandag om Nattenn, haffde offuer falden hanß søn forn: Søffrin Michelßen med hug och slag først i Hanß Staphenßenß huuß och siden der hand wille gaee hiemb till sin hosbondeß gaard, opløb hann: Christian Sell och Adamb, och paa mordische wiß med hug och slag haffuer hann: trachterit, saauelsom och berøffuit hann: sin hat for som det achteß med siøn och winder at beuislig giøre, och der offuer i dag lyste sit laugmaall och første ting huiß wiidere derpaa kand følge.

Hiemmellet med opragte finger och æd Jenß Søffrinßen och Iffuer Jenßenn i Gorsløff att dee i dag otte dage loughlig warßelgaff i Lild Welling for Augustinus och hanß hustrue Maria Johan Alterß buopeell hindeß dötter Ester Johaneßdatter och Mariche Johanißdatter enn huer med sin lauguerge, imod aution at suare Ambtschriffuerenn Hendrich Hanßenn achter att holde paa Brøndsted Mølle først komend 7 Octobr: effter Hendrich Hanßenß schriftelighed i dag for retten lest och paaschreffuen, item Peder Jenßen Møller bebuoer om hand wille der till suare.

Anderß Olluffßen i Smidstrop it Winde.

For retten frembkomb Peder Jenßen i Smidstrop, Madtz Olluffßenn, Otte Pederßen, Peder Nielßen ibid: Anderß Madtzenn i Winding, Søffrin Mogenßen i Andkier, Tomiß Jenßen, Hanß Staffenßen, **Peder Kreng**, och Peder dall ibid: som wande och kundgiorde wed æd med opragte finger effter loughenn, at det diß werre i ald sandhed ehr, fiorten dage for Juell nest affuigtebleff der w-lycheligh waade Ild andtendt i Anderß Olluffßenß salßhuß i Smidstrop, daa hand iche selff war hieme till nogen redning, der offuer ilden vdi en hast det gandsche huß med ald huiß buoehaffue dee der udi haffde, opslugede, saa hand fandt it elendig affbrendt sted der hand igien hiem komb, och hand med hustrue och børn mote søge huß werelße i byen, at saa i sandhed er det bad dee denn: Gud till hielper paa, huor effter Anderß Olluffßen var tingsuinde begierindeß.

Jenß Nielßenn i Piedsted forordnit Setfouget udi effterschreffuene sager.

Warßell i dag otte dage findeß indført andlangende Sellerup Houffgaard, huor offuer Kongl: Maytz: Ridefouget Johann Lehmeyr, hanß fuldmegtig Matias Pederßenn, i rettelaagde it forbud saa lydendiß. Paa hanß Kongl: Maytz: weigne adwahriß och forbydeß her med alle och enn huer, som haffuer pløiet och saaed till denn øde gaard /: som kaldeß Sellerup Houffgaard, belegendiß i Sellerup i Hollmandtz Herit och i Gaffuerslund sogen, att effter som same udi lang tid haffuer liget øde, och hanß Kongl: Maytz: intet haffuer nødt der aff till affgiff, daa huiß som nu allerede udi same gaards tillegendiß jord kand vere udi brug att dee sig intet med huiß kornsæd och eng haffuer att befatte, saa frembt dee modtwillige iche der wdoffuer wille tage schade, som paa følge kand. Colding Huuß denn 27 Juli 1685. Johan Lehmeyr, fandteß paaschreffuen att werre lest her paa tinget den 27 Juli nest affuigte, med formeening seeden at vere vden hiemmel och minde derudi ført, och till Kongl: Maytz: hiemfaldenn. Heritzfougden Jost Tomeßen der till suarede att same øde gaards brug dette aar haffuer hand paa frihed till gaardßenß opbygelße, affstaaet till bymendene i Sellerup, for tienderniß affgiffter och gierderniß wedlige holdelße och der om er Content effter Hr: Amtmands befalling, hoß Ambtschriffueren S^f Hendrich Hanßenn, wdi welbente: Hr: Amtmands fuldmegtig Bertell Pederßenß hoß werelße. Matiaß Pederßen paa Kongl: Maytz: weigne i rettesatte att saasom befindeß Jost Tommeßen, Heritzfouget i Hollmandtz Herit meere hafr søgt sin profit med dend øde gaards auffling till Sellerup Hoffgaard, ind Kongl: Maytz: gauffn och bedste, effter der paa wdgangene forordning Anno 1682, formeeniß hand iche alleniste sin fæste derpaa at haffue forbrut menß ind ochsaa effter forordningen at lade en forsuarlig bygning stte paa stedenn, som kand for it fuldt siøn staae och er her paa en forsuarlig domb begierinde. Bleff opsatt udi med parterniß beuilling udi 14 dage.

Jost Tomeßen Heritzfouget en opsettelse.

Effter for indførte warßell till Andkier bymend och lods Eigerer, till att winde frembkom Peder Lauritzenn och Christenn Christenßen i Huilsbierig som affsagde wed æd med opragte finger effter loughen, det i ald sandhed att werre, att dend afften som kornit sidst bleff indbundenn aff Andkier march, daa om morgenen før ind aggerne var reenit och ryffue kornet aff samellet, war der indslagen aff Andkier och Huilsbierig Queg och Bæster, saa Jost Tomeßen ey sit riffue kornn der aff becomb. Der nest wande i lige Eed Peder Pederßenn Hyrde ibid: att samme morgen war wangeliedene alle opslagen, och wangen war fuldt aff Bæster och Queg menß iche kunde giøre nogen forschiehl huo det tilhørde. Der offuer Jost Tomeßen satte i rette att saasom dee Andkier och Huilsbierg mend iche haffuer wildet opholde med deriß Queg att alde kome i Auffrenn, indtill hand si korn och riffning der aff haffuer bekomit, och iche alleniste Guds welsignelße ladet neder træde och for øde, mig till stor schade, medenß ind och iche haffuer wild achtet høy och welbaarne Hr: Obbersteß der om vdgangen befalling, ja ind och iche deriß egne wedtagenne wedtegt och wnderschreffne Widebreff, i det att saa snart kierffuen war afført, wille dee aldeelliß ingen huille lade werre der imellom, medenß strax alle deriß Bæster och Queg der indslagen, som Marchwochteren strax for hann: berettede, der offuer haffde sig storlig att beklage, sadte i rette och formindte, dee dermed wold haffuer begaaet, och der for i saa maade bør at straffeß, och war her om domb begierindeß: huilchet aff Setfougden Jenß Nielßen bleff opsatt udi fiortenn dage:

Mandagen den 28 Septembr: 1685.

Otte Windeßmend

Hanß Buch i Schierup, Jenß Olluffßenn, Søffrin Raßmußen, Terchell Nielßenn ibid: Søffrin Nielßen i Dankier, Nielß Tueßen i Suinholt, Peder Madtzen, och Nielß Olluffßenn ibid:

Hiemmellet med opragte finger och æd Peder Espenben och Lauritz Olluffben i Sellerup, att dee i dag otte dage louglig warbelgaff Søffrin Staffenben i Andkier for sin buopeell och talde med hanß høstrue imod klage och winder att suare Michell Søffrinben aff Brædall paa sin søn Søffrin Michelbenß weigne her till tinget i dag andlangende huiß gewalt och schade hann: er scheid nest forleden 13 Septembr: imellom Søndag och Mandag om natten. I ligemaader same tid warbelgaff Oberst Leutenant Bruchtorps tiener ved naffn Adamb for sit quarter till Hanß Staffenbenß i Andkier och imod same winder och klage at her till tinget i dag att suare och talde med Hanß Staffenbenß høstrue det loffuit att forkynde, saa och gaff Christian Sell rytter vnder Welbemte: Hr: Oberst Leut: Compagnie, louglig warbell thill sit quarteer hoß Tomiß Madtzen och talde med Tomiß Madtzen, det loffuit at forkynde imod berørte winder och klage att suare her i dag. Thill att winde fremkomb Christen Christenben, Bertell Pederben, Hanß Holtumb, Søffrin Hanben, Peder Mortenben, Jenß Raßmußen Schougaard, Mette Madtzdatter, Hanß Staffenbenß høstrue och hindeß thienestepige Mette Jenßdatter som huer for sig och eendregteligen vande och kundgiorde wed æd med opragte finger effter receßenn, att dee samptelig hoß war i Andkier udi Hanß Staffenbenß huß i Andkier den nest forleden 13 Septembr: imellom Søndag och Mandag om nattenn och hørde att Søffrin Michelben tienendeß Peder Jenben i Andkier bleff tilsagt aff Søffrin Staffenben hand schulle schieldet en rytter naffnlig Christian Seell for en hundspot, menß iche dee hørde att Søffrin Michelben schieldte hann: huor offuer rytteren Adamb tilstede war slog Søffrin Michelben blae och blodig i ansichtet och næße, der effter wande Jenß Raßmußen att hand same tid saae Søffrin Staphenben schød Adamb fra Søffrin Michelben tuinde gange och bad hand schulle lade hann: nu werre i fred. Noch wande dee samptelig att der dee kom fra huer andre sagde Søffrin Michelben till Søffrin Staphenben hand giorde iche rett men giorde som en schiellmb for dee houng och slag woldte hand hann: der till Søffrin Staphenben suaret, huad siger du och slog hann: tou slag i andsicht och næße och sagde wildt du nu werre i med mig, menß Søffrin Michelben iche giorde nogen modstand eller sloug der imod i nogen maader. Noch fremkomb Bertell Pederben och Peder Mortenben, begge tienendiß i Andkier, att dee same afften fuldte Søffrin Michelben aff Hanß Staphenbenß huß paa hiemb weyen till hanß hosbonds langt vdad afftenen och paa weyen effterløb berørte rytter Adamb dennom, som først slog hannom med henderne och siden med it træ och haardret saa hand styrt till jorden, och i det samme kom rytteren Christian Seell med en degen och Peder Mortenben wndløb, menß Bertell Pederben war tilstede och saa att Christian Seell vdi mørchenen for paa hannom med en blot degen, och hørde at Søffrin Michelben bad om liffuet och saa der begge rytterne forlod hann: tog hand hann: paa sin ryg och bar hann: i sin hosbonde Peder Jenbenß huuß, slagen hugen stuchen och ilde medfaren. Till wedermeele mødte Christian Seell som bleff tilspurd aff Regementschriffueren Sr. Hanß Rosenndall, om Søffrin Staffenben wiiste hannom paa weyen effter Søffrin Michelben der hand giorde hannom sin schade, huor till suaret Christian Seell hand spurde Søffrin Staffenben, huor obr: leut: kuescht Adamb war gich Søffrin Staffenben med hannom i tofften och wiiste der gich Adamb hen, och saa gich tilbage igienn. Michell Søffrinben tilspurde meenig mend som tilstede war om nogen kunde beschylde hanß berørte søn Søffrin Michelben for klamerie att werre aarsage till eller wtilbørligt i andre maader, huor till meenige mand suaret iche att kunde beschylde hann: for andet ind det som er erlig tienestekarll well eigner och andstaaer i alle maader: huor effter Michell Søffrinben var thingßwinde begierindeß, och stod Søffrin Staphenben till wedermolsting och imod sagde same winde menß det tilstod, ydermeere tilspurdte Regementschriffueren Søffrin Staphenben, om hand giorde Christian Seell andwißning same natt effter forn: Søffrin Michelben udi en ond meening, huilchet hand wed høyeste æd benegtet ey i nogen maader at haffue hafft i tanche i nogen maader. Noch for retten fremkomb Peder Mortenben Dall i Andkier, och Tomiß Jenbenß ibid: som wande och affsagde wed æd med opragte finger effter lougen, at dee nest affuigte 17 Septembr: war till siøn till berørte Michell Søffrinbenß

søn Søffrin Michelßen, daa laae i sin hosbonde Peder Jenßen huuß slagen hoggenn och ilde medfaren, item till offuer werrelße sognepresten Hæderlig och Wellærdte mand Hr: Raßmuß Jenßen med deelte hannom Christi legemb och blod, och daa hanß schade er achtet och befandteß saalediß. Først saae dee hanß næße war reen synderhoggen och laae paa sidenn aff hanß kindbeene wed it lidet støche hud, hanß wenster øyen bryn gandtsche med taget och øyet reen affhuggen, saa dennom siønteß hand aldrig faaer sinn siøn igien, dernest befandtes paa hoffuedtet dend wenster side hoffuitschallen gandtsche igiemell hoggen, noch it hog neden imod halßen vdi hoffuedtet ved samme side, indnu war der tuinde obne saaer hanß legeme paa dend wenster side, saa och fiere blaae slag paa same side och hanß wenster laaer war igiemell stuchenn och med det same schaarin en stor schade dybt ind och wiid vdi bredelße och saa udi welbemte: sogneprestenß och mange gott folcheß nær werelße, bleff Søffrin Michelßenn tilspurt huorlediß hand war saa dødelig for wundt, huemb det haffde giort och huo der var aarsag vdi der till suaret hand, att Søffrin Staphenßen sagde det Søffrin Michelßenn haffde kaldet Christen Sell enn hundspott, och som hand der till suarede ney, sprang rytteren Adamb op och slog hann: næße och mund i blode, och som Søffrin Michelßen igien der fra komb sagde hand till Søffrin Staphenßen hand iche gjorde well derud att hand flyde hann: dee houg vden schyld och brøde, huor offuer Søffrin Staffenßen sprang op och slog bemte: Søffrin Michelßen, greb hann: i haaret, ruchet och tuschet om med hann: saa hanß næße och mund igien bleff slagen i blod, der offuer bleff heell fortomellet i hoffudten som all scheede i Hanß Staphenßenß huß, saa hielp Hanß Staphenßenß suend Peder Mortenßen och Peder Hiullerß søn Bertell Pederßen hann: vd aff hußet och wille flyet hann: vdi till sin hosbondß huuß, saa wnder weigß bleff atter igien offuer faldenn aff berørte rytterer, Adamb och Christian Seell, som bleff hann: berett att were scheid effter Søffrin Staphenßenß paa wißning /: som opløb hann: vd paa nattenn hoß en slette strax ved sinn hoßbondß gaard, huor berørte Adam hann: først sloug med sin haand saa hand styrkte, der effter toug it træ och sloug hann: nogle slag med, i det same kom Christian Seell med en blot degen, houg och stach hann: forbemte: schade, saa hand robte med inderlig bøn att beholde sit liff och rytterne hann: der offuer forlod och Christian Seell tog hanß hatt med sig fra hanß forslagen och forhoggen hoffuit, och der effter bleff indbaaren i sinn hosbondß huuß salediß medfarin som besindeß och derpaa daa for denn: gjorde sin høyeste æd sandhed att werre, som forskreffuit staaer, och annamit herenß sacramente till sin døds beredelße, som ey daa war for menischenß øyne anderlediß att erachte, det bad dee dennom Gud till hielper paa. Dernest fremlagdeß Badschierenß schrifttelig winde, saa lydediß: Giffueß hermed min kundschab til kiende huiß saar och schade den person i Andkier som ieg haffuer under kuor, først haffuer hand trende saaer i andsichtet, det første saaer att næßen war affhoggen, och henger paakiendbenit neder wed den wenster side, det andet saaer det wenster øye er slett vde, och øyenloget borte, dee 3 saaer i det wenster kindbachet som ieg tog kiødet som war affhugen, och lagde i dett rette sted igien och næßenhaffuer ieg ochsaa tilhefftet med silche, bag i hoffuedtet wed dend wenster side wed øren gandtsche synder hogen, noch it saaer it finget bret imellom indhogen till hoffuitschallen, noch hoggen ved den venster side it blaae saaer, paa schulderbladen noch fiere saer, paa den wenster side som war ichun igiemell hudet, noch tou blaae saaer imellom denn: indnu it saaer i det wenster laaer gandtsche dyb ind, dette bekreffter ieg med min egen haand vnderschreffuen och will werre gestendig huor och naar behouff giøriß. Datum Weddell den 21 Septembr: 1685. War saalediß vnderschreffuen Christian von de Werff oculigt stein und bruchsnieder samt leib vndt wundt artz eigenhandt: huilchen forschr: attest om rørte Mester Christian nu for retten bekrefftet i ald sandhed at vere wed høyeste æd med opragte finger effter lougenn, huor effter Michell Søffrinßen paa sin sønß weigne war thingsuinde begierende. Och ydermeere i rettesatte och begierde domb och formindte Søffrin Staffenßen som haffuer werit ophaud till denne wlyche och schade bør der for at lide och vndgjelde effter rettenß kiendelße, beroer med wiidere sagßgiffuelße och opsatt till i dag otte dage.

Hiemmellet med opragte finger och eed Jenß Søffrinßen och Iffuer Jenßen i Gorsløff att dee i dag otte dage louglig warbelgaff Jenß Olluffßen i Winding at suare Regementschriffuer Roßendall eller hanß fuldmegtig her till tinget i dag och gaff hann: till beschylding for it Quindfolch vdi hanß huß haffuer giort Barßell och der bort døde formeener hand bør at vndgielde for hand iche haffuer det i tide til kiendegiffuet saa der kunde komit opliubning huo hun war och hindeß rette barne fader, opsatt udi 14 dage.

Hiemmellet Jenß Søffrinßenn och Iffuer Jenßen i Gorsløff att dee i dag otte dage warbelgaff Nielß Smed i Gorsløff och Jenß Albenßen ibid: for deriß buopeelle, imod domb att suare deriß hosbonde Commiðarie Jenß Lauritzenn her till tinget i dag och gaff hand Nielß Smed till beschylding for hand woldelig tog sin suin wd som dee stod indtagen paa Nebbe for w-fred, och Jenß Albenßen for hand haffuer ført kornn och fuoring imod forbud fra hußet hand ibuoer, med beuilling opsatt udi 3 vger.

Noch hiemmellet forschr: Gorsløff warßell att dee i dag otte dage louglig warbelgaff Peder Jenßen i Brøndsted Mølle for sin buopeell imod klage och sagß giffuelße att suare Peder Tygeßen i Børchop her till tinget i dag, andlangende, att Peder Jenßen woldelig haffde ladet sin suin och Queg driffue i deriß wang før ind endeelß aff bymendeniß korn kom aff aggeren, och endeelß stod w-høst med andet, hand sig ellerß haffuer offuer hannom att besuerge, som beroer med sagß giffuelße till i dag fiortenn dage.

Jenß Damkier i Schierup fordrif domb imod Jenß Olluffßen ibid: effter sin i rettesettelße och opsettelßiß indhold som findeß No: 21, och war nu i dag endelige domb begierindeß. Fougden tog det till dombß.

Welfornehme mand Anderß Simonßen Borger och IndWohner i Weylle paa Kongl: Maytz: Tolder Sr Lorntz Stielmacherß weigne ibid: fordrif domb imod Comiðarie Jenß Lauritzenn paa Nebbe, effter opsettelßeß formelding indført nest affuigte 17 Augusti, och ydermeere i rettelagde Tolderenß schrifttelig indleg lydendiß. Welærit Herritzfouget Sig: Jost Tomeßenn, saa som ieg er for aarsaget att lade ind citere till Hollmandtz Herritzting Sig: Jenß Lauritzen, Gorsløff kiercheß werge, andlangende 20 Rix dr: 2 sk: jeg for Gorsløff kiercheß biugning imedlertid mig aff hannß Kongl: Maytz: Stichtschriffuerß bestilling allernaadigste war betroed, haffuer wdlagt, huor for mig ved reigenschaberniß forhør aff Kiercherniß Patroner er henlagt, min betalling at tage hoß welbemte: Sign: Lauritzenn, huilche penge hann: vdi kierche reigenschabet fra 1680 och 1681 er gotgiort, om huilß betalling offuer er giort andsøgning. I lige maader restere mig 8 Rixd: till løn for dee sidste reigenschaber som Sig: Jenß Lauritzenn er ført till wdgifft, menß inndnu intet er betald w-andßet ieg forleden Somer hann: hanß Exel: Hr: Geheime Rats och Stichtambtmandenß befalling, om dets Clarering indlaffuerede, och er bleffuen for aarsaget dend paa nyt igien att tage, huilchen befalling tillige med hanß Høyærwerdighed Hr: Bispennß vdschrift aff kierche bogenn, her hoß udi originali fremblegeß formeendiß Sig: Jenß Lauritzen bør hanß Exelentz befalling vden ophold att effterkome, och forskreffuene 28 Rix dr: 2 sk: med dets rindte och deß for aarsagde bekostning till mig att betalle och att hand ey forige ordre haffuer effterleffuit, der for att lide effter lougenn,er herpaa en forsuarlige domb begierindeß dette at producere befuldmegtiget min søn Klauß Stielmacher. *Datum Wedell den 17 Augusti 1685. Lorntz Stielmacher.* Dernest fremb lagdeß enn schrifttelighed saalediß: Wdschrift aff Gorsløff kierchebog fra Philippi Jacobi 1671 till Aarß dagenn 1672 fandteß reigenschabet saalediß sluttet, lignet och lagt indtegten och wdgifften imod huer andenn. Daa befindeß at vdgifften er høyre och meere ind indtegten 20 Rix dr: 2 sk: som Stichtschriffueren haffr: wdlagt for kierchen, och der for sin betalling igien bør at nyde, der imod findeß forn: 20 Rix dr: 2

sk: at vere Kierche Wergen Sig: Jenß Lauritzen paa Nebbe i sit reigenschab fra Philippi Jacobi dag 1680 till Aarßdagenn 1681 gotgiort huilche Stichtschriffueren beklager sig dog iche at haffue bekomit, och at hann: indnu der forudenn resterer, nogle Aarß løn, saa och saa seeß i reigenschaberne at werre Welbente: Jenß Lauritzen gotgiort, will formode derfor at Kierche Wergeren till forn: Stichtschriffuer *Mon^s Stielmacher* vetaller samme 20 Rix dr: som tilbørligt er med hanß resterinde løn. Datum Ribe den 18 Januari Ano 1683. Var vnderschreffuen aff Bischopen hanß høyærwerdighed *Doct: Christen Lodbierig* och war ydermeere derpaa schreffuen. Wedkommende haffuer forige ordre att effterleffue och *Mon^s Stielmacher* uden nogen wiider ophold att Contentere saafrembt dee dennom iche selff w-lempe wille paaføre. Weylle 1 Juli 1685. War vnderschreffuen aff hanß Exelentz Hr: Stiptambtmand Welborne *Fredrich von Spechhan*. Saa mødte Welbente: Comiß: Jenß Lauritzenn och frem lagde sit schrifftelig suar, saalediß. Aarsagen at ieg iche haffiuer betaldt *Sr Stielmacher* forige Stichtschriffuer dee 20 Rix dr: effter hanß Exelentz Hr: Stifftambtmand och hanß Welædele Erwerdighed Bischopenß befalling haffuer verit att ieg befunder udi kierchebogen /:som hand indtill hand Quiterede bestillingen, aldtid haffuer hoß sig hafft /: ey haffuer ført kierchen till reigenschab stedßmaalß pengene, som hand haffuer opbaarit aff kierchenß jorder, som i dag med hanß stedsmaalß breffue schall beuißeß, haffuer der opholdet med dend befallede betalling att hand skulle igien giffue eller got giøre huiß hand i saa maader opbaarit haffuer, att kierchen kunde nyde sit, jeg haffuer iche giort det aff nogen obstinathed, imod hanß Exel: Hr: Stifftsambtmand, eller hanß ædele høyærwerdigheds befalling, det were langt fra, ti ieg er forsichret att denn: iche er beuist at det haffuer dend beschaffenhed att dee udi sligt skulle Contentere, och som *Sr Stielmacher* søger nu same penge wed proceß, saa kand ieg iche effterlade, at suare der till att dersom dennom kand befinde at hand haffuer handlet saa rett och redelig imod kierchen effter offuen bemte: omstendigheder, och klare beuißninger, er pengene nu her tilstede, huiß iche formeener ieg at hand bør att andbæeß och stande till rette effter sagenß beschaffenhed, belangende 8 Rix daller som hand kreffuer for sin Solarium saa er ieg hannom intet vden for det sidste Aar gestendig, ti hand lod det iche saa lenge henstaae, menß tog aarligen wed reigenschabs forklaring 2 Rix dr: for 1 tdr: roug om indschønt at ded war ichon sat for 1 Rix dr: maae schee at der findeß well meere, saadane stedsmaalß fouter wed andre kiercher her i stiftet som hand haffuer hafft att raade offuer om det bleff effterseet det er min schyldighed at ieg suare for kierchen thi dend kand intet suare, her effter begieriß rettenß kiendelße. Nebbegr: den 27 Septemb: 1685 *Jenß Laurß: Rißom*. Jenß Lauritzenn och udi retten præsentierit Stielmacherß feste breffue till Peder Pederßen i Gorsløff, Anderß Staffenßen, Michell Pederßen och Anderß Tomeßenn vdgiffuen thill huer for sig paa noget kierche jord, och fremviiste kierchebogen, som befandteß ey stedsmaall penge for indført, och ydermeere var Pederßen tilstede och berette att haffue giffuen 2 Sldr: till feste och fandteß ichon en i feste breffuit, med wiidere deß indhold, Anderß Simonß: meente paa Tolderenß weigne saadan bietalle ey komb rette sagen wed, om nogen der om noget schader haffuer der hann: till sit werne ting at søge, och begierde endelig domb effter forige i rette settelße, huor offuer Jenß Lauritzen tiltalste Anderß Simonßen forskr: 20 Rix dr: och 2 Rix dr: aff Solarium resterit och wiidere iche wille wedgaae, huilche och aff Anderß Simonßen paa Tolderenß weigne annamit dog ligeuell paa bege sider begierde domb derpaa Sluttet, huad denne sag andgaaer daa haffr: *Sr Jenß Lauritzen* her paa tinget erlagt och betald samme paa fordrinde 20 Rix dr: 2 sk: till Stielmacherß fuldmegtig saa och huiß hand kiendteß aff hanß Solarium att werre hannom schyldig, och saalediß fornøyet at derom ey nogen wiidere domb giordteß fornøden, medenß *Sr Jenß Lauritzenn* frembleger nogle feste breffue paa noget kierche jord som Stichtschriffueren Stielmacher skulle haffue vdgiffuen och festepenge der aff opbaarinn och ey till reigenschab i kierche bogen findeß indført som haffuer henseende kierchen der udi at werre for w-rettet, huilchet henfindeß till kierchenß øffrighed eller rette steds werneting at paakiendeß:

Mandagen den 5 Octobr: Anno 1685:

Otte Windeßmend

Jenß Jenßen i schierup, Peder Mortenßen, Hanß Nielßen, Jenß Fendtzholt, Søffrin Mortenßn ibid: Peder Espenßenn och Lauritz Olluffßen i Sellerup, - och mødte iche nogen som haffde noget at bestille.

Mandagen den 12 Octobr: 1685.

Otte Windeßmend

Hanß Pederßen Buch i Schierup, Jenß Jenßen ibid: Søffrin Raßmußen ibid: Nielß Tueßen i Suinholt, Michell Madtzen i Sellerup, Hanß Hanßen ibid: Jenß Raßmußen i Andkier Schougaard, och Jenß Tomeßen i Børchop.

Denn sag i dag 14 dage gich i opsettelße imod Søffrin Staffenßen i Andkier andlangende den karll Søffrinn Michelßen som er slagen hoggen och schamferit och leger under badschirenß haand, der er indført fremdeelliß opsat udi 14 dage. Søffrin Staffenßen mødte till wedermeele och formindte hand burde at haffue andre warbell for domb ind dog opsettelße och sagßgiffuelße for hann: bleff oplest, och der offuer forelagt till i dag fiortenn dage att møde och suare.

Denn sag Hußfougden Johan Lehmeyr haffuer i opsettelße med Jost Tomeßen Heritzfouget fremdeeliß opsatt udi fiortenn dage.

I lige maader Peder Tygeßenß klage och beschylding opsatt till i dag 14 dage.

Mandagen den 19 Octobr: Anno 1685.

Otte Windeßmend

Søffrin Nielßenn i Damkier, Nielß Raßmußen ibid: Jeß Pederßen i Schierup, Poffuell Nielßen, Jenß Jenßen, Terchell Nielßen, Nielß Jenßen i Børchop, och Jenß Søffrinßen i Follerup:

Noch Hußfougdenß sag imod Jost Tomß: opsat 14 dage.

Hiemmellet med opragte finger och æd Jenß Søffrinßen och Iffuer Jenßen i Gorsløff, att dee i dag otte dage loughlig warbelgaff Peder Klinchhamer i Welling och talde med hanß hustrue, for slaug, houg och geWalt hand hann: haffr giort i sit huß. Noch warbelgaff dee Nielß Hanßen tienendiß ibid: denn: bege imod domb och beschylding at suare her i dag, Jenß Jenßen i Eritzøe achtet at forhuerffue och tage beschr: Der nest for retten frembkom Michell Pederßen i Schierup som wande och affsagde att hand med Søffrin Raßmußen ibid: nest forleden St: Michelß dag ad afftenn war till siøn till Jenß Jenßenn aff Eritzøe, som komb i Peder Raffnß huß for Welling, blodig och ophouffnit paa lepperne, klaget sig udi Peder Klinchhammerß huß at vere offuer faldenn och slagenn, aff berørte Peder Klinchhamer daa ingen war tilstede vden hanß hustrue och v-møndig børnn aff aarsag Jenß Jenßenß hustrue broder Nielß Hanßenn som staaer vnder hanß wergemaall, begierde hand aff Peder Klinchhammer hand ey schulle forloche aff sin tieniste fra hann: saa som hand ey vden loglig opsigening kunde kome derfra, der offuer Peder Klinchhamer hannom offuer falden med slag houg och stor vndsigelße och trueßell, saa hand iche weed huor lediß hand komb aff hußet, och sine handscher diß imedlertid borte bleff som hand indnu lyßer effter, och daa saae dee hand haffde faaet itslag eller nogle, saa begge hanß lepper op paa kindbachen war houffnit, och huden affslagen paa den wenster side, och heell blodig udi andsichtet och paa klederne, forschr: klage Jenß Jenßen nu for retten wed høyeste æd bekrefftet sandhed at were, och ydermeere klaget att Peder Klinchhamer w-loughlig haffde for ført nu der effter drengen aff sin brød, som der forudenn stod vnder hanß formønderschab, sampt hanß schrin och klader vden nogen widenschab bort tager,

satte i rete och formindte dee der for burde at lide effter lougen, forn: Nielß Hanßen mødte till wedermeelle och berette at Jenß Jenßen wiiste hann: bort i hiøesletten, ochsaa stede sig med Peder Klinchhamer, som gaff hann: feste penge 4 sk: och daa haffde sted sig en anden karll i Eritzøe, der till Jenß Jenßen suaret at hand stede hannom paa nye igien, Nielß Hanßen suaret igien att Jenß Jenßen wille nød hann: till att tiene sig, som hand ingen tider wille samtyche, Kongl: Maytz: egementschriffuer Sr Hanß Roßendall satte i rette och formindte Peder Klinchhamer bør sin bøder for slagßmaallet effter lougen at betalle eller werre namb wndergiffuen. Peder Klinchhamer war tilstede och suaret hand iche haffde sloget hann: menß det burde at beuißeß, opsat 14 dage.

Mandagen den 26 Octobr: 1685.

Otte Windeßmend

Jenß Raßmußen i Schierup, Jenß Søffrinßen ibid: Nielß Tueßenn i Suinholt, Peder Madtzen, Nielß Olluffßen ibid: Christen Raßmußen i Mørchholt, Terchell Madtzen i Andkier, och Madtz Jørgenßen i Sellerup.

Regementschriffuer Sr Hanß Roßendalß fuldmegtig Tomiß Søffrinßenn adwaret saa mange her udi Herridtet som laane korn bekomit haffuer, att holde i beredschab till den 5 Novemb: først komendiß, thill lauring huor andordniß vnder dobbelt Executions lidelße.

Anderß Michelßen af Brædall paa sin broder Søffrin Michelßenß weigne, fordrif domb effter førde winder och opsettelße nest affuigte 28 Septembr: indført, imod Søffrin Staffenßen i Andkier, daa komb i opsettelße till den 12 Octobr: och daa er fremlagt till i dag at møde imod beschylding effter thingbogenß indhold, Satte i rette omb Søffrin Staphenßen iche bøer for w-sandferdig talle at werre en løigner och fordi hand haffuer werit aarsag till denn w-lyche paa hanß broder ehr begaaet effter lougen at straffeß paa Bremerhollmb och at schee vdleg aff hanß buoe till schadennß oprettelße, och war herom domb begierindeß och som Søffrin Staphenßen iche mødte bleff sagen fremdeeliß opsatt udi – 14 dage och daa Søffrin Staphenßen forlagt at møde till dombß endelighed.

Mandagen den 2 Novembr: 1685.

Otte Windeßmend

Søffrinn Nielßenn i Damkier, Jeß Pederßen i Schierup, Jenß Søffrinßen, Jenß Olluffßen, Poffuell Nielßen ibid: Tomiß Pederßenn i Piedsted och Søffrin Nielßen i Børchop.

Hiemmellet med opragte finger och eed Peder Lauritzen och Nielß Anderßen i Breining, att dee i dag otte dage louglig warbelgaff Hanß Pederßen Schreder i Børchop, imod domb at suare Knud Madtzen i Breining her i dag och gaff gann: till sag for 1 Tdr: rog och 2 Slet daller i penge, mødte iche till giensuar bleff der for opsatt udi 14 dage.

Peder Klinchhammer i Welling bød sig i rette Jenß Jenßen i Eretzøe och Regementschriffuer Sr Hanß Roßendall deriß i rettesetelße i dag 14 dage indført, mødte ingen till dombß fordring, bleff der for frikiendt thill viider Citation.

Mandagen d: 9 Nov: 1685.

Otte mend

Jens Sørensen Boll i Schierup, Jens Raßmußen Damkier, Søren Raßmußen, Jenß Jenßen, Michell Pederßen ibid: Nielß Tueßen i Suinholt, och Anders Madtzen i Winding.

Paa Søren Michelßenß vegne aff Breddal, møtte i rette Hanß Michelßen aff Lund Møllested och fordret domb effter i rettesettelße och opsettelse, och tings winders indhold, til ført nest affuigt 28 September: 12 October och 26 dito och war nu i dag endelig dom begierindiß. Søren Staffßen bleff 3 gange paaraabt møtte iche, ey heller nogen paa hanß vegne til vedermaelle eller modsigelße i nogen maader, der paa slutett, efftersom af førte tingsvinder erfariß, at iche er hørt Søren Michelßen haffuer sagt de ord Søren Staffßen offentlig haffuer hann: paa sagt, at hand schall haffur taldt om Christian Seel, huor effter en stor schaade er giort paa Søren Michelßen, da som samme ord ey kand vere hanß ære och lempe fornær, saa haffuer Søren Staffßen dog verit aarsag der til som siunß vindet videre forklarer, Søren Staffßen har och selff slaget och offuerfalden Søren Michelßen och det der omførte vinde selff ved staar, da bør hand at giffue thil straf udj penge til Søren Michelßen for saadan wtilbørlig bedreff och medhandling 10 Rixdr: och effter lougen for huer neffue hug thrende sex lod sølf, vnder rettenß videre exequion.

Mandagen den 16 Novembr: 1685

Otte Windeßmend

Søffrin Nielßenn i Damkier, Nielß Raßmußenn ibid: Jeß Pederßen i Schierup, Jenß Bull, Olluff Christenßen, Jenß Olluffßenn, Peder Mortenßen, Terchell Nielßenn ibid:

Knud Madtzen i Breining fordrit domb imod Hanß Pederßen Schreder i Børchop for 1 td rog och Slete daller 2. hand hann: schall plegtig werre. Hanß Schreder mødte och suaret det war betaldt till hanß formand Jenß Madtzen forschr: 2 Sldr: och tønede rog och wiider schød sig till beuißening, bleff derfor opsatt fremdelliß i 14 dage.

Jost Tomeßen Heritzfouget it Winde, som Jenß Nielßenn i Piedsted wdstede.

For retten fremkomb Jenß Hanßenn Holbech Soldat vnder Hr: Obr: Lambßdorps Regemente wed Captein Horstmands Cmpagnie, och hanß hustrue Ester Julian Alterß datter som begge i haand toug berørte Jost Tommeßenn Herridtzfouget, och Confirmerit it kiøbebreff dee med hann: tilforne haffuer oprettet saa lydendiß. Kiendeß jeg wnderschr: Jenß Hanßen Holbech boendeß i Tyffkier att ieg paa min egen och min hustrue Ester Johan Alterß datterß weigne, willie och samtyche haffuer soldt och affhendt fra oß och woriß arffuinger, till Jost Tomeßen och hanß arffuinger, ald dend lod och andpart berørte min hustrue kand were berettiget effter dend kongelige schøde fra dendß Dato berørte min hustrue moder Maria Altersche haffuer paa Brøndsted Mølle och denn gaard i Huilsbierig Søffrin Nielßen och Peder Jenßenn haffuer paabuoed, huor for hand mig och min hustrue haffuer till tache Contenterit saa hand dend nu maa tiltrede, lade schiffte och aff deelle saa wiidt hinde er berettiget och ded at giøre sig saa nøtig hand i alle maader bedst will weed och kand huor for hand oß till tache haffuer Contenterit deß till bekrefftelße haffuer ieg min egen haand wnderschreffuit och om fornøden giøriß at dett aff mig till tinge schall Confirmeris. Daa schall ieg och min hustrue det till werre for obligerit och till witterlighed er ombedet dette kiøbebreff at wnderschriffue forstandig Mænd Peder Jenßen Raffn Heritzschriffuer och Hanß Hanßen i Schierup, Actum Schierup, den 29 Januari 1682, war aff om rørte wnderschreffuen effter egen wdwißning i dag for retten lest och paaschr: samme kiøb och kiøbebreff, bekrefftet berørte Jenß Hanßenn Holbech och hanß forschr: hustrue saa dee tached Jost Tomeßenn got for god opreigtig betaling i alle maader, huor for same deriß arffuelod schall følge Jost Tomeßen och hanß arffuinger till eye effter schødenß indhold aff dennom och deriß arffuinger shadesløß holdenn. Der paa fremlagde Jost Tomeßen it mageschiffit breff aff deriß forælder wdgifuen andgaaende samme kiøb, som saalediß formelder. Kiendeß wii wnderschr: Augustinuß Ernst Großmand och min hustrue Maria Altersche och hermed witterlig giør att efftersom Jost Tomeßen Herridtzfouget i Hollmandtz Herrit haffuer affkiøbt Jenß Hanßen Holbech, som haffuer woriß datter Ester Julian Alterß datter till

hustrue ald hindeß tilhørinde andpart i Brøndsted Mølle och herligheden udi denn øde gaard i Huilsbierig effter Kongl: Maytz: schødeß wiidere formelding, saa haffr wii udi wenlighed till roligheds stiftelße och offuer werinde gode wenerß raad denne forhandling saalediß indgaaet, for en huer aff oß och voriß arffuinger vden wiidere prætion och paa talle, att Jost Tomeßen haffuer beloffuit och her med beloffuer, att wii och voriß arffuinger schall nyde ald berørte kiøbte andpart i Brøndsted Mølle och Jost Tomeßen hanß hustrue och arffuinger der imod ald dend herlighed och rettighed nogenn aff oß och woriß arffuinger kand vere beretiget i berørte Huilsbierig gaard, effter schødeß indhold, och der paa meddeelte Copia aff høyst bemte: Kongl: Maytz: schøde, som her findeß paaschr: och der med alle woriß forige tuistigheder udi ald wenlighed at vere dempet, død och magtesløß giort i alle maader, och till deß ydermeere forsicherung haffuer vi woriß egen hender her vnderschreffuen saa well och ombeder Hanß Hanßen i Schierup och Peder Raffn Heritzschriffuer med till witterlighed vnderschreffuit. Datum Schierup denn 2 Marty 1685. War aff alle omrørte vnderschr: och fandteß paaschr: at were læst paa Hollmandtz Heritzting den 9 Marty 1685. Item offuer registrering effter Augustinus Großmand och hanß hustrue Maria Alterß udi Sterffboen i Lild Welling den 27 May 1685. Noch offuer deellingden 13 Juli 1685, som och nu i dag for retten bleff lest och paaschr: huor effter Jost Tommeßen loffuit att detsaa schulle forbliffue, dett hand ey med Brøndsted Mølle schulle haffue at bestille, medenß med ded wederlag i Huilsbieriggaards herlighed der for at werre benøyet uden anch och paatale i nogen moder, huor effter paa bege sider gich tingbuinde beschreffuen.

Mandagenn denn 23 Novembr: 1685:

Otte Windeßmend

Søffrinn Nielßenn i Damkier, Hanß Buch i Schierup, Jenß Søffrinßenn ibid: Nielß Tueßen i Suinholt, Nielß Olluffßenn, och Knud Pederßenn ibid, och Søffrinn Nielßenn i Mørchholt.

Hiemmellet med opragte finger, och æd Otte Pederßen och Madtz Nielßenn i Smidstrop att dee i dag otte dage loughlig warßelgaff Madtz Hanßen i Welling for sin buopeell imod domb att suare Tomiß Hanßen i Trelde her i dag och gaff hannom till beschylding for hanß resterinde landgielde aff sin ibuonde gaard, SchouRideren vdi sin løn er tillagt och hann: for Anno 1684 tilkom att opberge, som beløber 43 Rix daller, och der aff betaldt 10 Slet daller som er forudenn huß hand tilforne resterer till hanß formand Sl: Tyge Jachobßenn SchouRider, formindte hand inden 15 dage burde att betalle eller derfor werre namb vndergiffuen. Madtz Hanßen mødte iche bleff derfor opsat 14 dage.

Hendrich Nielßenn i Welling it Siønß Winde.

For retten frembkomb Jenß Raßmußen Damkier i Schierup och Jenß Søffrinßen Bull ibid: som wande och affsagde, att dee nest affuigte 26 Octobr: var till siøn till dend jord egne bundegaard i Welling affgangenn Augustinus Großmand och hanß hustrue Maria Johan Altetsche for nogen tid siden fra døde, och Hendrich Nielßenß sønn Lauritz Hendrichßen sig haffuer tilforhandlet at opbiuge och bebuae, wdi offuer werelße Kongl: Maytz: Ridefouget Johann Lehmeyr, Heritzfougdenß fuldmegtige Jenß Nielßenn i Piedsted med Schriffueren Peder Raffn i Schierup, och daa befandteß gaardenn saaledes. Salßhußet, er noget gammell for røndet biugning aff fyr, w-tienlig till at staae, tømmer och tag, er ey helder tienlig till it andet huuß at hielpe med, ladehußet er reen øde, och tømmerit borte wdenn tou jordgraffuen stolper, fandteß it huß westenn i gaardenn, 7 fag som will neder tageß och omsetteß, aff aarsag pindingerne er aff røndet och affbrødt saa det staaer paa fald, det huß som i forige tider, haffuer werit i gaarden till fee och stald er øde och reen borte, buogierderne omkring wed gaarden er øde vndtagen noget om en liden Abbildgaard och Kaalgaard, tofftiegierdenn er reen øde, noch gierden om dend enghaffue till gaarden legendiß norder for ochsaa øde, wangs gierderne alle wegne øde och w-døchtig. Gaarßenß jord haffuer mesten werit

bort leyet, och wdslebt, att saa i sandhed er befondenß affsagde forskr: mend och bad denn: Gud till hielper paa, huor effter Hendrich Nielßen paa sinn søn Lauritz Hendrichßenß weigne war thingßuinde begierindeß.

Mandagen den 30 Novembr: 1685.

Otte Windeßmend

Søffrinn Nielßenn i Damkier, Jeß Pederßenn i Schierup, Jenß Fendtzholt ibid: Knud Pederßen i Suinholt, Nielß Raffnn i Piedsted, Knud Madtzenn i Breining, Anderß Nielßenn i Welling, och Søffrinn Jachobßen i Welling:

Knud Madtzenß sag med Hanß Schreder i Børchop fremdeelliß opsatt udi fiortenn dage.

Søffrin Tomeßen aff Sellerup fremlagde Heritzprousten Hæderlig och Wellærde mand Hr: Anderß Jesperßenß schrifftelig meddeelte kundschab saa lydendeß, men denne Søffrin Tomeßen som diße faae linier med sig haffuer, haffuer paa nogle aarß tid ligget paa sin siuge seng och daa er hand effter begiering och befunden andacht nogle gange paa embedets veigne med Sacramentes deelachtighed bleffuen betiente och som hand haffuer en fatig høstrue och barn, som nødeß till at besøge got folch om hielp i Jeßu naffn, meddeelliß hannom derfor mit breff, at saasom hand haffuer schicket sig udi lifff och leffnit udi mit sogen som en erlig mand, eigner och andstaaer i alle maader, saa korteligenn effter andsøgning meddeeliß dette breff och forbliffuer en huerß willigste och schyldigste tiener. Gaffuerslund Prestegaard den 1 Octob: Anno 1685. *Anderaß Wellejusß*. Huer effter Søffrin Tomeßen war tingsuinde begierindeß, som hann: och bleff tilsted.

Høyacht bahr och Welfornehme mand Comißarie Jenß Lauritzen paa Nebbe fremlagde en Quitting fra Kongl: Maytz: Ambtschriffuer paa Coldinghuß Sr Hendrich Hanßen saa lydendiß: Som affgangen Augustinus Großmand och hanß hustrueß arffuinger udi Coldinghuß Amtstue er schyldig att betalle, for resterinde Kongl: Contributioner och landgielde, aff dend Cronegaard i Welling som hand bebuoede, saauelsom ochsaa dennend gaard i Huilsbierig samt Brøndsted Mølle denn: selff tilhør, penge it hundredt fieresindstyffue och en Rix dr: 1 mk: och 10 sk: som paa schifft effter forn: Großmand och hanß hustrue er indgiffuen, saa haffuer och welbente: Jenß Lauritzen Rißom till Nebbegaard paa forn: arffuingerß weigne reigtig betald mig forn: 181 Rd: 1 mk: 10 sk: huor for hann: her med tilbørlig Quiteriß, Colding den 28 Novemb: 1685. Var vnderschreffuen aff Hendrich Hanßen, huor effter arffuingerne Jørgen Hytersleben och Jenß Hanßen Holbeck med deriß hustruer Ester och Mariche Johan Alterß dötterer sampteligen tilstede war Tingß winde begierdte:

Ydermeere lod Welbente: Hr: Comißarie Jenß Lauritzen leße och paaschriffue en schødebref for omrørte arffuinger haffuer giffuen Hr: Comißarie paa Brøndsted Mølle som aarligen schylder 16 Ørte Meell en Ørte biug, 1 Ørte ar: och it Brendsuin, hand dennom med rede penge haffuer betaldt, och der fore adkombsterne fra denn: lauerit saa dee och deriß arffuinger schulle holde Comiß: Jenß Lauritzen och hanß arffuinger shadesløß effter wiidere schødenß indhold. Daterit 28 Novembr: 1685, huilcher dee och samptelig nu her i dag for retten bekrefftet w-rygeligen at schulle bliffue holdet och effter komit effter deß indhold shadesløß, huor effter Comißarie Jenß Lauritzen tingsuinde begierdte och war arffuingerne till wedermeelle der det gich beschr:

Mandagen den 7 Decembr: 1685.

Otte Windeßmend

Nielß Tueßen i Suinholt, Peder Madtzen och Jenß Pederßenn ibid: Jenß Jenßen i Schierup, Michell Pederßenn ibid: Anderß Nielßen i Welling, Jenß Nielßen i Piedsted, och Peder Jenßen i Smidstrop.

Tomiß Hanßenn i Trelde begierdte domb imod Madtz Hanßen i Welling for resterinde landgielde aff sin ibuoende gaard till SchouRideren er wdlagt for aar 1684 effter opsettelßeß indhold nest forleden 23 Novembr: indført, och ydermeere at vere bleffuen till restandtz thill hanß formand Sl: Tyge SchouRider aar 1683, penge – 38 Rix dr: med endelig formeening hand begge aarß restandtz bør inden 15 dage att betalle eller der for were namb vndergiffuenn, dog till Decurtering huiß med Quitandtz kand affbewißeß att were betald. Madtz Hanßen mødte till wedermeele och bekiend hand intet meere haffde betaldt aff dets aarß landgielde for 1684 ind dee 10 Sldr: Tomiß Hanßen selff tilstaaer at haffue opbaarin, det aar nest tilforne 83, haffuer hand betaldt tid effter andet noget som hand sig iche kand erindre, effter som hand ingen Quiteringer der for bekomb, Kongl: Maytz: SchouRider Anderß Madtzen war och tilstede och der till suaret, och formindte Tomiß Hanßen iche schulle fremwiße nogen adkombst det hand burde nogen Landgielde aff same SchouRider bonde at fordre siden hanß bestallingß breffß Dato Aar 1684 den 29 Juli, huad dend forige restandtz andgaaer meener Schouff Rideren bonden ey kand fordriß for, før ind louglic domb frembwiißeß det hand noget er bleffuen schyldig, och formeener hand for Tomiß Hanßenß tiltalle bør fri att werre, effter deß beschaffenhed fremdeelliß opsatt udi fiorten dage.

Peder Nielßenn i Gammelbylyche paa sin moder Sophie Jep Nielßenß weigne en auffkald. For retten fremkom Søffrin Nielßen i Brøndsted, som i haandtoug Peder Nielßen aff Gamelbyelyche, gaff och gjorde hanß moder Sophie Jenßdatter en fuld trøg enig och wigienkallendeß auffkald paa ald huiß arffue och guodtz hann: arffuelig kunde tilkome effter sinn broder Sl: Jep Nielßenn som buode och døde i berørte Gammelbylyche. I ligemaader gaff och gjorde Peder Nielßenn i Kongsted paa sin egen och syster Dorite Nielßdatterß weigne aff Wilstrop, item paa sin broderbørn Sl: Madtz Nielßenß aff Follerup deriß weigne saasom hand deriß rette fød werge haffde for same arffuelod opbaarenn – 10 Sldr: och hanß berørte syster selff sinn lod haffde annamit och kiendteß dee samptlig att dee derfor haffde annamit och opbaarenn deriß fulde nøye och redelig betalling effter egenn wilge och minde aff forn: Sophie Jep Perßenß [?] och tachtet hinde ære och got for god schifft och jæffning och opreigtig betalling i alle maader och derfor for denn: och alle deriß arffuinger quiterit hinde och sine arffuinger for føde och w-føde for ald wiidere krafft schade bekostning eller wdleg, saa det schall were och bliffue denn: vden schade och shadesløß holden i alle maader, ydermeere annamit Peder Nielßen i Kongsted paa sin broderbørnß weigne it thingsuinde Jenß Søffrinßen i Follerup haffde giort sine stibbørn paa deriß patremonium aar 1675 den 8 Februari, och deß formønderschab att forestaae børnen vden schade, huor effter Peder Nielßen aff Gamelbylyche war thingßuinde begierindeß och forschr: Søffrin Nielßen, Peder Nielßen Kongsted och Jenß Søffrinßen Follerup till wedermolsting der dette winde gich beschreffuen.

Mandagenn denn 14 Decembr: Anno 1685.

Otte Windeßmend

Jeß Pederßenn i Schierup, Søffrin Daidßen, Therchell Nielßen, Nielß Raßmußenn, Poffuell Nielßenn, Jenß Damkier och Jenß Jenßenn ibid: och Jenß Nielßen i Piedsted.

Staffen Wideßen it Thingsuinde.

For retten frembkomb Hanß Hanßen Baße i Schierup, Nielß Raßmußen, Hanß Nielßen och Søffrin Mortenßen ibid: som wande och kundgiorde wed æd med opragte finger effter lougen, att denn: i ald gudtz sandhed witterligt ehr dett Staphen Wideßen udi Schierup er en huß arm stachell, och dend sleme suaged hand haffuer paa legemit saa hand falder, aff, haffuer verit aarsag till hanß armod och elendighed, saa hand effter sin hustrueß død ey kand were synderlig om sig selff, er der offuer bleffuen for aarsaget medlidig Christne at bede om hielp i Jeßu naffn, till leffuitz ophold,

Gud will igien verre dend bedste belønere, huor effter berørte Staphen Wideßen var thingßuinde begierindeß.

Knud Madtzenn i Breining fordret domb imod Hanß Pederßen Schreder i Børchop effter opsettelße indført nest affuigte 16 Novembr: for 1 tdr: rog och 2 Sldr: penge. Daa efftersom Hanß Pederßenn Schreder iche møder eller aff beußer at werre Knud Madtzen och hanß hustrue, forskr: 2 dr: och tønne rog plegtig bør hand inden 15 dage at betalle eller der for werre namb vndergiffuen.

Mandagen den 21 Decembr: 1685.

Otte Windeßmend

Nielß Raffnn i Piedsted, Lauritz Jenßen i Ranß, Anderß Madtzenn i Winding, Jenß Jenßen i Schierup, Peder Quist ibid: Søffrin Raßmußen ibid: Nielß Tueßenn i Andkier och Otte Pederßen i Smidstrop.

Hiemmellet med opragte finger och æd Søffrin Pederßenn och Erich Prehm i Piedsted at dee i dag otte dage louglig warbelgaff Christen Nielßenn och Laß Jenßen i Piedsted for deriß buopeelle imod domb att suare deriß hosbonde Comiß: Jenß Lauritzen paa Nebbe her till tinget i dag for deriß resterinde landgielde och som dee iche mødte beroer med sags giffuelße till neste tingdag effter nu tilstundende Juell.

Kongl: Maytz: allernaadigste vdgiffuene forordning om Kop och Quegschatt bleff i dag aller wnderdanigste forkyndt:

Och hermed det gamelle Aar endet: Gud giffue lyche till it glædeligt Nytt Aar:

Och hermed den Ordenar Otte Mend forleden Aar haffuer werrit Nemblig Søffrin Damkier i Schierup, Jenß Raßmußen, Jeß Pederßen, Michell Pederßen, Terchell Nielßen, Jenß Søffrinßen ibid: Nielß Tueßen i Suinholt, Knud Pederßen och Jeß Pederßen ibid: for dend post løßgiffue.

#####